

DEN STØRSTE FJENDE

En forestilling om
Harald Blåtand

af

Thomas Howalt og Bent Holm

1.3.

26. august 2007 - 18. maj 2008

Tak til:

Astrid Zedora Madsen, Anja Owe, Rasmus Iversen, Jesper Donnis, samt Marlene Kramm og alle andre på Nationalmuseet som har hjulpet med svar.

Copyright © 2008 Thomas Howalt & Bent Holm
Citater er tilladt med tydelig kildeangivelse.

Offentlig fremførelse må foregå i skoleregi, men må ikke være indtægtsgivende. Offentlig fremførelse udenfor skoleregi, hvad enten der opkræves entré eller ej kræver tilladelse. Denne kan opnås ved skriftlig henvendelse til thomashowalt@gmail.com

Rolleliste:

Harald Blåtand (som ung)

Harald Blåtand (som gammel)

Gunhild

Thyra

Jom (som ung)

Jom (som gammel)

Bjørn

Biskop Adaldag af Hamborg-Bremen (som ung)

Biskop Adaldag af Hamborg-Bremen (som gammel)

Svend Tveskæg (som barn)

Svend Tveskæg (som voksen)

Asra

Poppo

1. Jomsviking

2. Jomsviking

3. Jomsviking

1. træl

2. træl

3. træl

4. træl

5. træl

1. stormand

2. stormand

3. stormand

4. stormand

5. stormand

Trælle, tjenere, Jomsvikinger

1. scene - år 987 - et sted i Nordtyskland

(1., 2., og 3. JOMSVIKING diskuterer strategi med den gamle JOM)

1. JOMSVIKING:

Ved solopgang sejler langbådene ind i vigen...

2. JOMSVIKING:

... og når hornet lyder angriber du Svend Tveskægs venstre flanke.

JOM:

Hvilket er signalet til at angribe i dybden. Ja. Det burde fungere.

1. JOMSVIKING:

Vi mangler bare kongens ja.

(4. TRÆL udenfor)

4. TRÆL:

NEJ! NEJ! ÅHHH NEEEEJ!

3. JOMSVIKING:

Hvem skriger sådan op?

JOM:

En træl. Hvad er det? Tal så man kan forstå dig!

(4. TRÆL kommer ind)

4. TRÆL:

Det er Kong Harald! Det er Kong Harald!

2. JOMSVIKING:

Hvad er det med kongen?

4. TRÆL:

Han er ramt!

(JOM og JOMSVIKINGERNE springer op)

JOM:

Ramt? Hvordan?

4. TRÆL:

Med en pil.

JOM:

Hvor er han?

4. TRÆL:

Han er på vej herop. De fandt ham ude i skovbrynet, hvor egetræerne vokser.

2. JOMSVIKING:

På skidestedet?

4. TRÆL:

Ja.

3. JOMSVIKING:

Hvor er det lumpent. Hvis en mand ikke længere kan skide i fred, hvor er vi så?

(Støj og larm udefra - HARALD som gammel bæres ind af to-tre TRÆLLE - han har stærke smerter og kan dårligt nok gå).

4. TRÆL:

Min herre konge!

HARALD:

Ahhhh.

JOM:

Læg kongen her.

(JOM rydder bordet og KONGEN bliver lagt på bordet).

2. JOMSVIKING:

Harald. Kan du høre os?

HARALD:

Du behøver ikke råbe. Jeg er hverken død eller død.

JOM:

Hvad skete der, Harald?

HARALD:

Jeg skulle på skidestedet. Tænkte at det var i orden. Det var jo mørkt. Kampene er slut for i dag. Men de skød mig. Med bue og pil.

JOM:

Åh, de kujoner!

HARALD:

Det kan ikke have været med Svends vidende. Min søn ville aldrig tillade et så svinsk bagholdsangreb.

JOM:

Hvem holder øje med Svend bevægelser? Det her ligner optakten til et overfald.

1. JOMSVIKING:

Det undersøger jeg straks.

(1. JOMSVIKING ud)

HARALD:

Da jeg var færdig ville jeg hive hoserne op. Så... Blev jeg beskydt.

JOM:

Hvor er du ramt, Harald?

HARALD:

Er jeg død?

JOM:

Nej, du ligger her foran mine øjne, konge.

HARALD:

Så er det jo ligemeget om jeg blev ramt.

2. JOMSVIKING:

Er pilen kommet ud?

HARALD:

Jeg forsøgte selv at hive den ud.

3. JOMSVIKING:

Nå, det var godt.

JOM:

Forsøgte?

HARALD:

...Ja... Den knækkede.

JOM:

Ved Hel og Odin! Vi må have den ud.

HARALD:

Nej!

2. JOMSVIKING:

Hvis ikke den kommer ud går der råddenskab i såret! Så dør du, Harald.

JOM:

Vi tager den ud nu - så er du oppe igen i morgen tidlig og kan kæmpe.

HARALD:

Haha! Nej du, Jom. Det bløder... for meget.

(1. JOMSVIKING kommer ind)

1. JOMSVIKING:

Nu er en patrulje sendt ud.

(JOM går om bag bordet og finder stedet HARALD er såret)

JOM:

Harald. Der skal lægges en forbindelse for at forhindre blodtabet... det er løgn! De har ikke skudt dig i...

(Alarmeret går JOMSVIKINGERNE om bag bordet og gør store øjne)

HARALD:

Det var jo det jeg sagde. De uslinge! Tænk at skyde en fri mand i røven! Ingen overlever at have en halv pil oppe i røven. Hverken i livet eller efter. VED HEL! Alt, hvad jeg har udrettet som konge er forgæves.

1. JOMSVIKING:

Aldrig, Harald. Du er Danmarks største konge til al tid!

HARALD:

Det sagde vi også, da min far, Gorm, døde. Åhh! Hele mit liv har jeg levet med det forbandede øgenavn, Blåtand, men hvis jeg bliver kaldt Harald Røvhul, når jeg er død, sværger jeg, at jeg kommer tilbage med alle Hels ånder og Helvedes dæmoner og jager dem, som ikke holdt mund! Jeg vil ikke huskes som Harald Røvhul! Lov mig det! Sværg, at I holder mund!

1., 2., 3. JOMSVIKING og JOM:

Vi sværger ved Odin.

JOM:

I nat får vi fat i kraven på den usling som afskød pilen. Han skal ikke få chancen for at prale om sin gerning.

1. JOMSVIKING:

Sådan er det! Når morgensolens første stråler oplyser kamppladsen vil Svend Tveskæg finde sin mand fastspændt til en pæl med bugen tømt for indvolde. Derefter kæmper vi som mænd af ære til de tigger om nåde!

HARALD:

Jeg skal til Valhal i nat. Eller Paradis.

3. JOMSVIKING:

Konge! Ikke nu!

HARALD:

Vi er ikke herrer over, hvornår det er tid. Det eneste gode, tænker jeg, er, at mit hår ikke blev smudset til af blod og jord.. Kulden!

2. JOMSVIKING:

Stop den snak om Valhal og Paradis, konge!

HARALD:

Hvem banker på døren? I må ikke åbne døren! Hører du! For de kommer for at hente mig..

JOM:

Der er ingen ved døren, min herre konge!

HARALD:

Hvad? Jeg kan ikke høre dig, min ven. Tal højere!

JOM:

Jeg siger, at der er ingen ved døren, Harald.

HARALD:

Her er så mørkt! Slukkede lyset?

1. JOMSVIKING:

Tællepråsene er tændt, ilden buldrer i ildstedet. Her er det samme lys som hele tiden.

HARALD:

Svend? Svend?! Tal til mig, min dreng!

JOM:

Svend er her ikke, herre.

HARALD:

Så koldt! Det banker. Kulden strømmer.

JOM:

Bring skind og tæpper til kongen! Skynd jer!

HARALD:

Svend, hvor er du? Jeg vil se dig!

JOM:

Vi er lige her, konge.

HARALD:

Svend, du må aldrig sige det til nogen.

JOM:

Aldrig, konge. Aldrig. Det ved du, Harald.

HARALD:

Det var ikke mig, der skulle være konge ... ville ikke ... blev det... alligevel ... hør ... det banker ... Hvem er ved porten? ... Er det ... Gunhild? ... Nej ... sendte hende væk ... fortryder ... Gunhild ...

(HARALD dør. Det sidste ord "Gunhild" siges samtidig med den unge

HARALD)

2. scene - år 958 - Morgen, mark udenfor Jelling

HARALD (som ung):

Gunhild! Gunhild er vidunderlig! Gunhild er mild. Gunhild har en krop så blød som et lammeskind, så sød som nyslynget honning, og så velduftende som nymalket mælk... Du lytter ikke! Det kan jeg se på dit ansigt. LYT NU, Jom! Hendes øjne er blå som forårshimlen og håret har farve som det modne korn.

JOM (som ung):

Farvel, Harald!

HARALD:

Hvorfor går du?

JOM:

Jeg skal hente hjælp. Dette er alt for sørgeligt! Jeg kan ikke bære det alene. Man får lyst til at rive håret af hovedet af sorg. Danmarks prins Harald er blevet tosset. Ak!

HARALD:

Hvorfor vil du ikke høre?

JOM:

Fordi din manddom og kampkraft er blevet forvandlet til finket kærlighed og lovsang værre end nogen liggesyg hankat en sen månebelyst forårsnat.

HARALD:

De ord kommer du til at fortryde.

JOM:

Kom an, uld-arm! Jeg frygter dig ikke - for du brugte alle dine kræfter i nat! Du er en mand af

udseende, men en kælling af kærlighed!

HARALD:

Ja! Jeg er en kælling - fuld af kærlighed! Til min elskede Gunhild! Jom! Du må møde hende!

ASRA:

Harald!? Harald! Kom straks! Deres mor, Dronningen, kalder på Dem.

HARALD:

Gå din vej, gamle hejre, ikke nu... Hvad? Er der sket noget?

ASRA:

Deres far, kong Gorm, er død!

3. scene - år 958 - samme dag i Rådssalen i kongeborgen i Jelling

(TRÆLLE kommer bærende på GORM)

3. TRÆL:

Det kan godt være, at Gorm var Danernes konge, men han var ved guderne ikke trælles!

2. TRÆL:

Trælle har da ikke en konge!

1. TRÆL:

Det er jo det han siger. Du er en træl, altså har du ingen konge.

2. TRÆL:

Hvem gider også have en død konge?! Sådan nogen er bedst, når der er lidt skub i dem. Kom nu - inden dronning Thyra og gæsterne kommer. På tre løfter vi ham op. En! To! Tre!

(De tre TRÆLLE løfter GORM op på et bord).

3. TRÆL:

Så! Der ligger du godt, Gorm! Danernes
bordkonge!

2. TRÆL:

Der er ikke meget konge over ham længere. Sådan
som han ligger der ligner han jo alle og enhver.
Nå, skal vi komme i gang? På med støvlerne!

1. TRÆL:

Hold hans ben. Forskellen er bare, at når du
dør, er der ikke en klap der løfter et øjenbryn,
men når en Gorm den Gamle dør - ja, så gynger
hele båden. Og det andet ben.

2. TRÆL:

"Når det er skiftedag, får man våde fødder"
sagde min mor altid. Nu gælder det at holde sig
klar til at dukke sig eller lave forsvindings-
nummeret. Så! Ræk mig kappen.

3. TRÆL:

Det kan du da ikke!

2. TRÆL:

Det kan jeg blive nødt til! Han er altså tung.
Skynd dig!

3. TRÆL:

Hvor ville du gemme dig? Hold fast!

2. TRÆL:

Oppe nordpå. I skovene.

3. TRÆL:

Skovene?! Tak skævben! Som er fulde af røvere og
undvegne trælle, der slår ihjel for et stykke
klipfisk. Så hellere blive! Hold dog fast!

1. TRÆL:

Jeg har hørt, at man kan gemme sig ude vestpå.
Der skulle skovene være øde og fri for røvere.
Sådan. Forsigtig! Du krøller kappen.

3. TRÆL:

Holdt! Jeg vil ikke vide noget. Jo mindre jeg
ved, jo mindre kan jeg afsløre. Han er klar. Ræk
mig kronen.

*(3. TRÆL sætter kronen på GORMS hoved. Kronen er et tyndt
guldbånd).*

2. TRÆL:

Du ved ingenting - for der er ingenting at vide!
Så! Nu har trællene kronet kongen! Harhar!

1. TRÆL:

Shhh! De kommer (*ser ud af vinduet*).

3. TRÆL:

Dronning Thyra! Hun er en rigtig dronning! Hun
bærer sin sorg med værdighed - og stolthed. Men
se ham den fede!

1. TRÆL:

Det er den hellige biskop af Hamborg. Adaldag
hedder han. Han kom for lidt siden. Hvis hans
hellighed er lige så stor som hans bagdel, er
han verdens helligste mand!

3. TRÆL:

Godt man ikke skal vaske hans underhoser...

2. TRÆL:

Jatak, det er jo ikke mærkeligt, at det er de
kristne, der er store som fedesvin - de æder jo
som om hver dag er den sidste dag.

1. TRÆL:

Der kommer Fruens bror!

3. TRÆL:

Hvem er han?

1. TRÆL:

Ham med den blå kappe. Bjørn af Sjælland. Det var ham, der kappede hovedet af kokken i går aftes.

3. TRÆL:

Hvorfor gjorde han det?

1. TRÆL:

"Han stod godt for hug!", skreg Bjørn efter hovedet, da det trillede gennem salen. Sandheden er at kokken havde stegt kødet for hårdt.

2. TRÆL:

Bah! Det er fordi Bjørn er Sjællænder. Barbarer hele bundtet. De æder deres egne børn! Min mor sagde altid: stol aldrig på en sjællænder!

1. TRÆL:

Hvis det er ham, der overtager efter Gorm, kan vi godt berede os på krig og togter hvert forår til England og Irland.

3. TRÆL:

Vil du hellere have Harald som konge?

2. TRÆL:

Nej da! Sig ikke sådan noget...

1. TRÆL:

Nahahahahej! Man kan da ikke vælge den svækling! Han har jo kun hende Gunhild i hovedet. Og i bukserne... (*rå latter*). Så vil Thyra være at

foretrække!

3. TRÆL:

Du har ret. Det er en god idé at gøre sig klar til at komme afsted. Shhh!

4. scene - år 958 - samme dag i Rådssalen i kongeborgen i Jelling

(DRONNING THYRA, BISKOP ADALDAG som ung, BJØRN og HARALD som ung kommer ind).

THYRA:

I kan gå (*De tre TRÆLLE ud*). Kære frænder! Venner! Gæster! Det er med blandet sorg og taknemmelighed, at jeg byder jer velkommen. I går morges vågnede huset her til klageskrig og ve-råb. Trællene havde fundet deres husbond, min mage, Danmarks kong Gorm, liggende død. Over det hele land stævnedes langbådene ud, baunerne blev tændt, og der afholdes nu tre dages landsorg. Fra nær og fjern er I, familie, frænder, venner, kommet for at ære og tage afsked med vort lands konge gennem en menneskealder inden gravlægningen i morgen.

BJØRN:

Hvad laver han her?

THYRA:

Biskop Adaldag af Hamborg-Bremen er vor gæst.

BJØRN:

Dette er vikingekongen Gorms gravmæle! Det der er en kristen!

BISKOP ADALDAG:

Jeg er kommet for at ære danernes store Kong Gorm på vegne af tyskernes Kong Otto. Vores broderfolk er trods forskelle hinanden nærmest og som sådan en stor familie. Selv ikke ild og

sværd ville kunne forhindre mig i at komme!

THYRA:

Og De er naturligvis velkommen, biskop. De har tidligere vist, at De om nogen forstår vore skikke og vor ase-tro, og som vi respekterer Deres tro, respekterer De vores.

BISKOP ADALDAG:

Naturligvis, høje Dronning. Fuldstændig.

THYRA:

Bjørn, min kære bror, stormand af Sjælland, inden vi skal drikke gravøl og gravlægge min mages jordiske rester, skal vi ære ham. Bjørn! Giv Gorm, hvad der tilkommer Gorm.

BJØRN:

Vel, søster, jeg hører og lyder dit bud. Men kun gæstebudets lov forhindrer at jeg skærer præstens fede bug op og fodrer svinene med hans indvolde!

THYRA:

Bjørn!

BISKOP ADALDAG:

Alt forladt! Jeg tilgiver ham.

BJØRN:

Du er en æreløs løgner. (*Samler sig og stiller sig ved GORM*) Min konge, min familie, min søsters mand! Død er du nu, og i morgen skal du til Valhal, hvor du skal kæmpe om dagen og drikke mjød med guderne og forfædrene om natten. Som en stor kriger. Dette misunder jeg dig, Gorm! Du var os en god konge! Det er ikke en dårlig gravskrift over en mand. Her - jeg skærer en lok af mit hår, som jeg kaster på bålet som offer til guderne, at de vil se til du kommer

over regnbuebroen!

(BJØRN skærer en lok af sit hår og holder den op).

THYRA:

Tak Bjørn.

BISKOP ADALDAG:

Tillader De, høje dronning, at jeg siger et par ord?

BJØRN:

Du siger ikke et kvæk, hvis du er glad for din tunge.

THYRA:

Naturligvis er De velkommen at tale, Biskop.

BISKOP ADALDAG:

Jeg beder for den afdøde konges sjæl, og at Jesus Kristus vil tage godt imod ham, når han kommer til Paradisets port på dommens dag.

BJØRN:

Jesus Korshænger er måske god nok for sådan en præstesnude som dig, Biskop, men en ægte viking skal have rødt kød og skummende mjød. Han skal dælendulme ikke sidde og æde ævler i dit Pladderfis eller hvad det nu end er du kalder det.

BISKOP ADALDAG:

Vi kalder det Pa-ra-dis.

BJØRN: (Brøler)

Kong Gorm, min konge, er på vej til Valhal! I morgen lægger vi ham i gravhøjens mørke, som det hører sig til for stormanden over alle vikinger! Dét er vikingeskik!

THYRA:

Tak, Bjørn. Harald?

HARALD:

Ja, mor.

THYRA:

Vil du sige din far ret farvel?

HARALD:

Jeg... har ikke... forberedt noget at sige.

THYRA:

Din far forventer det.

HARALD:

Min far forventer ingenting. Min far er død.

THYRA:

Ikke et ord?

HARALD:

Nej, mor.

(Anspændt stilhed)

BISKOP ADALDAG:

Jeg forstår, at rigsrådet skal samles bagefter?

THYRA:

Ja. Straks efter gravlægningen.

BJØRN:

Hvad kommer det dig ved, præstemand?

BISKOP ADALDAG:

Som repræsentant for den Romerske kirke, og som direkte udsending fra min herre, Kong Otto den første af Tyskland, er det naturligvis af afgørende vigtighed at sikre den gode kontakt til riget i nord, vikingernes land.

THYRA:

De skal være hjertelig velkommen som gæst ved rådet, min gode biskop.

BJØRN: (hvæser)

Thyra, det er jeg ikke tilfreds med!

THYRA:

Min mands lig er dårligt koldt endnu førend ufred og hårde ord fyger gennem luften?

BJØRN:

Skal præstemanden sidde ved bordet, når vi skal diskutere, hvem der skal være Gorms efterfølger?!

THYRA:

Når vi holder rigsråd er frænder så vel som venner velkomne. Når vi har hørt alles tanker og ønsker vælger vi Danernes næste konge. Vi har talt nok. Vær venlig, kære biskop. Følg min bror, og find Deres plads ved højbordet. I mens vil jeg dvæle et øjeblik eller to ved min elskede husbond.

BJØRN:

Kom så, præstemand. Så skal jeg fortælle dig, hvordan jeg skar i de engelske munke, da de ikke viste mig den mindste smule gæstfrihed, da jeg var på visit sidste gang.

BISKOP ADALDAG:

Til gengæld kan jeg underholde Dem med hvordan vi behandler hedninge i Rom. Det er meget opbyggeligt.

BJØRN:

Det var en spøg, din sorte krage! Selvfølgelig skærer jeg ikke i munkene. Jeg slår dem ihjel.

BISKOP ADALDAG:

Det er til gengæld ingen spøg, at vi i Rom koger hedningene før vi slår dem ihjel. Huden skræller af, når de er blevet kogt længe nok...

THYRA:

Hvor er det dejligt, at I to har så meget at tale om.

(BISKOP ADALDAG og BJØRN følges ad. Efter dem går HARALD)

THYRA:

Nej, Harald! Bliv lidt hos mig.

HARALD:

Ja, mor.

(THYRA venter til alle er gået, så slår hun HARALD i ansigtet).

THYRA:

Hvor vover du!

HARALD:

Avv! Hvorfor slår du mig?

THYRA:

Når jeg beder dig sige noget ved din fars gravmæle, skal du ikke stå og hænge med hovedet fuld af det pigebarn!

HARALD:

Det gjorde jeg heller ikke!

THYRA:

Du tænker ikke på andet end Gunhild Gunhild Gunhild.

HARALD:

Mor! Du kender hende ikke. Hun er smuk, stærk og

datter af stormanden i Ribe. Hun er perfekt.

THYRA:

Det er ikke tiden nu. Giv mig dine hænder.

HARALD:

Hvad vil du, mor?

THYRA:

Mærker du? I morgen er han gravlagt.

(THYRA presser HARALDs hænder mod GORMs pande og ansigt).

HARALD:

Han er kold. Og klam.

THYRA:

Sådan føles døden, søn. Men det er ikke din far, der ligger her med blå læber, indsunkne øjne og gule negle. Det er selveste riget, Danmark, du ser her. Det er dit land! Din konge!

HARALD:

Det er min far! Af kød og blod! Ikke alle dine fine ord. Ikke alle dine fine billeder. Ikke en konge eller Danmark. Men! Min! Far!

THYRA:

Det kunne du have sagt, da jeg bad dig.

HARALD:

Min sorg er ikke velsmurt som en ode sunget af en af de der islandske barder du elsker. Jeg har lyst til at brøle som midgårdsormen eller skrige som trælle, der får pisk... jeg hader dine fine taler og kunstige hensyn.

THYRA:

Du er barnlig. Det er jo bare politik.

HARALD:

Jeg hader politik.

THYRA:

Det må du lære hurtigst muligt. Politik er bare "sig mindre end du faktisk siger". "Undgå at fornærme nogen, mens du holder fast i, hvad du vil". Ting, din far var en mester i.

HARALD:

Jeg savner ham, mor. Jeg savner ham sådan.

THYRA:

Det gør jeg også. *(Pause)*. I morgen skal der vælges en ny konge af Danmark, som skal bære dette bånd af guld.

HARALD:

Løft det fra min fars pande og sæt det på din egen. Alle fortæller mig, at min mor er smuk og klog og den største dronning dette land nogensinde har haft.

THYRA:

Alle elsker en kvinde, så længe hun er yndig og magtesløs. Nok dronning, men ikke regent.

HARALD:

Vi kan vælge Bjørn! Han er din bror. Han er stormand, kriger og vant til krig. Han er vant til at tale med store ord og være truende. Han kunne blive en stor konge!

THYRA:

Bjørn har ikke evnerne. Han vil føre os ud i krige vi aldrig kan vinde.

HARALD:

Hvem skal vi så vælge?

THYRA:

Du har evnerne.

HARALD:

Det har jeg ikke. Jeg er elendig med et sværd og politik interesserer mig ikke det mindste.

THYRA:

Det har du folk til. Du kan lede. Jeg ved det.

HARALD:

Hvorfor? Hvorfor mig?

THYRA:

Du er den næste i rækken. I morgen vil kongemagten i form af dette guldpandebånd blive din byrde. Bær den!

HARALD:

Mor! Hvis jeg bliver konge i morgen, vågner jeg samme nat med koldt stål mod halsen og før morgensolens første stråler rammer græsset udenfor er mit hår plettet af mit blod og fuglene og grisene på møddingen æder af mit kadaver, mens Onkel Bjørn sidder ved højbordet og begræder alt, der er overgået familien.

THYRA:

Husk at man altid skal vælge sine kampe med omhu, og at den største fjende altid er den nærmeste, Harald.

HARALD:

Du hører ikke hvad jeg siger!

THYRA:

Nej, Harald. Det er dig, der ikke kan høre. Sig farvel til din far. Han elskede dig meget højt. Og glem så det tøsebarn!

(THYRA klapper HARALD på kinden og går)

HARALD:

Mor?! Jeg hørte godt hvad du sagde! MEN JEG VIL IKKE! HØRER DU!? MOR! (*Stopper sig selv. Går hen til GORM*) Gid det var mig, der var død ... Jeg håber, at guderne morer sig. Jeg gør ikke.

5. scene - år 958 - samme nat uden for kongeborgen i Jelling

GUNHILD: (*hvisker*)

Harald?

HARALD: (*hvisker*)

Gunhild?

GUNHILD:

Her. Åh Harald!

HARALD:

Godt du kunne komme.

GUNHILD:

Ingen døre eller mure kan holde mig væk fra dig.

HARALD:

Min far er død.

GUNHILD:

Åh! Det gør mig ondt.

HARALD:

Han skal gravlægges i morgen. Din far kommer også. Alle stormændene kommer.

GUNHILD:

Ja, det ved jeg.

HARALD:

Min far var en gammel mand. Jeg ville ønske, at

han var død i strid.

GUNHILD:

Han skal nok komme i Valhal.

HARALD:

Gunhild... I morgen bliver alt anderledes.

GUNHILD:

Det gør ikke noget.

HARALD:

Mor vil have, at jeg bliver kåret til konge.

GUNHILD:

Din mor er meget klog.

HARALD:

Men jeg vil ikke.

GUNHILD:

Hvorfor ikke?

HARALD:

Jeg vil ikke være konge!

GUNHILD:

Det blev du født til.

HARALD:

Nej, det blev min bror, Knud.

GUNHILD:

Da han døde blev du kronprins.

HARALD:

Hvem holder du egentlig med? Jeg må ikke få dig.

GUNHILD:

Siger hvem?

HARALD:

Jeg skal gifte mig strategisk. Til land eller magt.

GUNHILD:

Det løser sig, når du bliver konge.

HARALD:

Forstår du ikke, at de vil holde os fra hinanden?

GUNHILD:

Ingen og intet kan holde os fra hinanden, hvis vi vil være sammen. Ingen døre eller mure, ikke land eller vand, ingen viljer eller kongekroner. Intet! Hvis du er kongen kan du bestemme. Ingen står over kongen!

HARALD:

Åh Gunhild. Du er stærk.

GUNHILD:

Du er Gorm og Thyras søn. Du er den bedste.

HARALD:

Det ved du ikke!

GUNHILD:

Jo, jeg gør, og din mor har ret. Hun ser dig, som den du virkelig er. Dine evner. Din styrke.

HARALD:

Hvad mener du med styrke? Jeg er elendig med et sværd?! Jeg hader at slås. Næppe det man tænker om en fri mand, en viking!

GUNHILD:

Kampe kæmpes ikke altid med et sværd. Ofte

vindes de med ord, med hjernen og hjertet.

HARALD:

Ja... *(Pause)* Åh, Gunhild, hvad skal jeg gøre?

GUNHILD:

Aftal med din mor, at hvis du tager tronen, vælger du selv din kone.

HARALD:

Det går hun aldrig med til.

GUNHILD:

Thyra er den klogeste kvinde i landet. Hun ved, hvad der er bagved og nedenunder. Gå til hende. Gør det, så får du svar.

6. scene - år 958 - samme nat udenfor THYRAS natkammer

(HARALD kommer ind. Han banker på THYRAS dør. I det samme høres en stemme. HARALD stivner).

BISKOP ADALDAG:

Lad mig komme forbi.

ASRA:

Dronningen sover!

(HARALD gemmer sig).

THYRA: *(indefra)*

Nej, jeg er gået i seng.

BISKOP ADALDAG:

Jeg skal tale med Dronningen nu! Flyt dig.

(BISKOP ADALDAG kommer og idet samme åbner THYRA)

THYRA:

Biskop? Hvad foregår der?

ASRA:

Undskyld dronning! Jeg kunne ikke standse ham.
Skal jeg hente vagterne?

THYRA:

Nej. Det er ikke enhver nybagt enke begunstiget
at få nattebesøg af en ægte biskop.

(ASRA går)

BISKOP ADALDAG:

Undskyld, det sene tidspunkt, høje dronning, men
kan jeg få et ord med Dem under fire øjne?

THYRA:

Er Deres hensigter anstændige?

(Udenfor døren er HARALD listet hen og lytter med).

BISKOP ADALDAG: (indigneret)

Jeg er en kirkens mand. Dækker De Dem ikke til?

THYRA:

De opsøger mig midt om natten. Forventer De at
jeg er iført fuldt skrud?

BISKOP ADALDAG:

Jeg vil nødig sætte Dem i forlegenhed.

THYRA:

Det er vist Dem, der er forlegen. Stil Dem bag
skærmen.

BISKOP ADALDAG:

Tak, høje dronning.

(BISKOP ADALDAG går om bag skærmen).

THYRA:

Noget at drikke, biskop?

BISKOP ADALDAG:

Nej tak. Jeg har en meddelelse til Dem fra min herre, Kong Otto.

THYRA:

Åh ja, Otto... Fortæl mig først - sådan helt ærligt - hvordan har Otto det?

BISKOP ADALDAG:

Kongen er ved godt helbred. Min herre er meget travl, men stærk i krop og sjæl. Vi er heldige at have en forstandig og kraftfuld konge. Kong Otto er god for den kristne kirke i Tyskland.

THYRA:

Altid forsigtig med ordene, biskop?

BISKOP ADALDAG:

Altid, ædle dronning.

THYRA:

Send kære Otto mine bedste hilsner.

BISKOP ADALDAG:

Naturligvis, høje dronning.

THYRA:

De omtalte en meddelelse?

BISKOP ADALDAG:

Min herre Kongen fortalte mig om den forbindelse, der tidligere var mellem Dem og han - altså før Deres ægteskab med Gorm, må Herren være hans sjæl nådig.

THYRA:

Forbindelse? Hvilken forbindelse tænker De på?

BISKOP ADALDAG:

Min herre tilbød Dem sin hånd og sit hjerte - og sit rige. Har De glemt det?

(HARALD reagerer. Dette er nyt for ham).

THYRA:

Det var ikke særlig diskret af Otto. Det er ting, som kun var mellem to mennesker. Otto og mig.

BISKOP ADALDAG:

Min herre Kongen bad mig genfremsætte sit tidligere tilbud.

THYRA:

Sorte krage! Kunne De ikke være startet her?!

BISKOP ADALDAG:

Jeg forstår ikke?

THYRA:

Interessant at De, som er så omhyggelig med ord og mening, pludseligt kan udtrykke så lidt. Det jeg kræver, Biskop, er, at De helt nøjagtig fortæller mig hvilke ord Otto brugte, ord for ord, da han bad Dem give mig beskeden?

(THYRA er listet hen og kigger på BISKOP ADALDAG bag skærmen).

BISKOP ADALDAG:

Kongen sagde helt nøjagtigt: "Jeg ønsker, at De" - altså jeg - "skal opsøge Dronningen inden gravlægningen. Ingen må se Dem" - altså mig - "Ingen må se Dem tale med Dronningen. Når De har Dronningens øre, skal De sige, at mit" - altså min herres - "tilbud stadig står ved magt. Hvis Dronningen vil blive min hustru vil vi og vore

lande blive meget lykkelige".

THYRA:

Hvor stor forskel et lille ord dog kan gøre.

(BISKOP ADALDAG kommer frem bag skærmen).

BISKOP ADALDAG:

Et lille ord?

THYRA:

"Lykkelige"...

BISKOP ADALDAG:

Dronning?

(BISKOP ADALDAG vil gå tilbage bag skærmen, men THYRA standser ham).

THYRA:

Nej, bliv, hvor jeg kan se Dem.

BISKOP ADALDAG: *(tydeligt utilpas)*

Naturligvis, ædle frue.

THYRA:

Hvorfor ordet "lykkelige"?

BISKOP ADALDAG:

Fordi min herre oprigtigt elsker Dem.

THYRA:

Men ikke nok til at han ville komme selv?

BISKOP ADALDAG:

Min herre var tvunget. Andetsteds.

THYRA:

Ottos lykke består i, at han ønsker kontrol med sin nord grænse. Han er med andre ord i gang med

en aktion sydpå? Eller østpå? Hvad sker der i Tyskland? Hvor mange hære har Otto nu, Adaldag?

BISKOP ADALDAG:

Jeg forstår ikke Deres spørgsmål.

THYRA:

Igen dette bekvemme tab af evne til ord og udtryk. Det kommer og går, hva', Adaldag?! Er Otto i gang med at samle mere magt til sig?

BISKOP ADALDAG:

Det må De spørge Kongen om! Sådanne spørgsmål bliver jeg ikke involveret i.

THYRA:

Dog er det Dem, der tilbyder mig ægteskab med Otto, hvorved jeg kan blive dronning ikke bare over Danmark og Norge, men også hele Tyskland, store dele af Frankrig samt Böhmen. Det er ikke noget lille rige at blive tilbudt.

BISKOP ADALDAG:

Det er det ikke, nej.

THYRA:

Lad os nu sige, at jeg, en stakkels enke, afslår Ottos forfærdeligt venlige tilbud. Hvordan tror De, biskop, at Otto ville reagere?

BISKOP ADALDAG:

Jeg er sikker på, at kongen først og fremmest vil have øje for Deres svære situation.

THYRA:

Det vil sige, at han angriber med bål og brand!

BISKOP ADALDAG:

Ædle dronning! Det ville Kongen aldrig..

THYRA:

Aldrig? Sig mig, hvad tager De mig for? Se på mig, Biskop! Hvad regner De mig for? Det er muligt, at De tænker, at jeg bare er en kvinde - men tænke kan jeg! Jeg ved hvad Otto tænker. Der står Thyra, dronning over Danmark, den gamle regent er død, en ny er ikke udpeget, danerne er svage og famlende, usikre og frygtsomme. Det vil være som at stjæle malede æg fra børn.

(Trevent ser BISKOP ADALDAG på THYRA).

BISKOP ADALDAG:

Angreb er naturligvis én mulighed.

THYRA:

Hvor ofte har jeg ikke været vidne til mænds hovmod og vanvid. Jeg bar livet under mit hjerte og fødte mine børn i smerte. En smerte intet menneske kan fatte, at man kan udholde. Men alligevel fødte jeg to børn. Knud og Harald. Knud kom hjem fra England syet ind i en kohud. Da jeg pakkede ham ud var han gået så meget i opløsning, at han var suppe og knogler. Det var mit kød der flød ud over gulvet. Ufatteligt og formløst. Ihjelhakked af engelske kujoner. Indsvøbt af sine egne og ført hjem for at gravlægges her. Og nu er Harald alt hvad jeg har tilbage. En dreng ja, men det er ham, der bærer rødderne, historien og familien. Harald er det bedste af Gorms og mit kød og blod.

BISKOP ADALDAG:

Han er meget ung, ikke?

THYRA:

Hvad hvis min bror Bjørn gør krav på tronen?

BISKOP ADALDAG:

Der er mange muligheder for Danmark.

THYRA:

Altså en dårlig idé! Der ser du! Man skal vælge sine kampe med omhu! Det bedste er, at Harald følger sin far! Han er ung, ja, men han har evnerne. Han er klog. Han har energien og viljen. Og han har sans for hvad der er muligt.

BISKOP ADALDAG:

Det bedste ville være om De ville overveje min konges tilbud. Skab den store familie.

THYRA:

HJÆLP! Sikken De farer sammen, Biskop! Har De dårlig samvittighed? Åhja... De trænger ind i mit sovekammer og overfalder mig midt om natten! De krænker mine følelser og min status for slet ikke at tale om at De krænker min gæstfrihed! HJÆELP!

(HARALD trækker sit sværd og skal til at styrte ind)

BISKOP ADALDAG:

Harald er bestemt en meget begavet ung mand, som på smukkeste vis slægter sine formidable forældre på!

THYRA:

Hvad siger De nu, sorte krage? Kan Harald regne med Deres støtte eller ej? *(Pause)*. HJÆELP!

BISKOP ADALDAG:

Det der er ufint. Men nuvel. Jeg er sikker på, at Harald bliver Danmark en god konge.

THYRA:

Tak! Tro mig - han vil overraske jer alle.

BISKOP ADALDAG:

Det er jeg sikker på, at han vil.

(HARALD rejser sig fra døren og går stille).

THYRA:

Det er sent. De må få noget søvn, biskop.

BISKOP ADALDAG:

Ja, ædle frue. Godnat.

(BISKOP ADALDAG går. THYRA holder hænder for munden. Kan ikke sidde. Går frem og tilbage over gulvet. Hendes ro er borte)

THYRA:

Asra! ASRA!

(ASRA kommer).

ASRA:

Thyra. Jeg er her. Hvad kan jeg gøre?

THYRA:

Asra. Hold om mig, Asra. Nornerne, som spinder hver menneskes skæbnetråd i hulerne under Yggdrasil, har endnu en gang spundet en knude og en tråd klæbrig som edderkoppens spind.

ASRA:

Så... så... det skal nok gå. De er stærk. Thyra. De er stærk. Træk vejret, frue.

THYRA:

Tydeligt ser jeg mit liv foran mig som et spor af flammer i mørket af alt som skal ske. Men nok ved de alt, de skumle kællinger under træet, men min frie vilje har jeg da endnu! Og jeg har bestemt udfaldet. Det bliver hårdt for Harald, men det er det bedste. Der kan ikke være andre muligheder, hvis han skal lykkes. Sådan er det!

ASRA:

Han er stærkere end han ser ud.

THYRA:

Ja. Han er en god dreng. Asra! Du må lave mig den drik vi talte om. Din drik af baldrian og skarntyde.

ASRA:

Er De sikker, Thyra?

THYRA:

Du skal lave den nu, i nat. Gør det!

7. scene - år 958 - næste morgen

(BJØRN smører og pudser sit sværd. 3. TRÆL udefra)

3. TRÆL:

NEJ! NEJ! NEJ!

BJØRN:

Hvad er det for støj?

3. TRÆL:

Hun er død!

(HARALD, JOM og BISKOP ADALDAG kommer ind)

HARALD:

Hvad sker der?

BJØRN:

Jeg ved det ikke - en af trællene går bersærk...

(TRÆL kommer ind bærende på THYRA, som ligger død i hans arme)

3. TRÆL:

Min frue er død!

BJØRN & HARALD:

NEJ!

BJØRN:

Hvordan er det sket? Svar dog, træl!

3. TRÆL:

Jeg kom ind for at hente fru. Så lå hun der. Midt på sengen. Alt tøjet på. Jeg forsøgte at vække hende, men ... hun er død. Min frue er død!

BJØRN:

Så slip hende dog!

(3. TRÆL lægger forsigtigt THYRA på gulvet. STORMÆND kommer ind)

BJØRN:

Thyra! Vågn op, Thyra. Vil du ikke nok? Kom nu! Vågn op! Træl. Var der blodspor på værelset?

3. TRÆL:

Nej. Alt så ud som det plejer.

HARALD:

Og tøjet? Hvem har givet hende tøjet på?

3. TRÆL:

Hun havde tøjet på.

1. STORMAND:

Dronning Thyra er død! VE!

2., 3., & 4. STORMAND:

VE! VE! VE!

BJØRN:

NEEEEEJ!

(BJØRN stikker sværdet i 3. TRÆL, som dør med et vræl).

HARALD:

Bjørn! Stands! Hold ham. Jom, kald rigsrådet

sammen. NU!

(STORMÆND og HARALD kaster sig over BJØRN, mens JOM løber ud)

8. scene - år 958 - rigsrådet

1. STORMAND:

Dronning Thyra, Danmarks dronning, er svøbt i ligklæde og er lagt ved siden af sin husbond, Gorm, i hans gravkammer.

2. STORMAND:

Dronningen har fulgt sin husbond. Begge er de på vej til Valhal. VALHAL!

ALLE STORMÆND:

VALHAL! VALHAL! VALHAL!

BISKOP ADALDAG:

Må Herren være hendes sjæl nådig.

1. STORMAND:

Stormænd! Dagen er ikke slut og meget står foran os. På samme måde som en krop ikke kan leve uden sit hoved kan et rige ikke leve uden sin regent!

3. STORMAND:

Hørt hørt.

1. STORMAND:

Frænder! Stormænd! Gorm var den viseste blandt konger og Thyra var den viseste blandt dronninger. Derfor vil jeg foreslå, at vi vælger deres søn, Harald, som konge. Han er ung, men han har arvet sine forældres klogskab.

(Stille). _

4. STORMAND:

Jeg er for at følge dit forslag.

5. STORMAND:

Et samlet Danmark giver bedre forretninger!

3. STORMAND:

Vi må også tænke på naboen i syd!

BJØRN:

Er I mænd af ære? Eller er I en flok får?

1. STORMAND:

Du fornærmer os! Det ved du bedre end nogen anden, at vi ikke er.

BJØRN:

Vil I da bare blindt følge præstemandens vilje? Han har jo været rundt og sprede sin gift!

3. STORMAND:

Ikke tale om!

BJØRN:

Du står jo direkte og lirer teksten af. Den du har lært i korshængertroens kirke!

3. STORMAND:

De ord skal du fortryde!

BJØRN:

Har du ikke netop tilladt korshængerne at åbne en kirke i din by?

3. STORMAND:

Hvad har det med dig at gøre? Pas du dit Sjælland, og lad du mig om at lede Aarhus!

BJØRN:

Og hvad med dig?

2. STORMAND:

Hvad med mig?

BJØRN:

Du har også givet lov til en kirke i Ribe, har du ikke?

2. STORMAND:

Skal jeg gentage hvad andre har sagt? Pas du dit Sjælland, stormand Bjørn.

1. STORMAND:

Vi skal vælge vores konge. Harald er mit forslag for hvem er bedre skikket til hvervet som konge end kongens søn?

BJØRN:

Siger hvem?

5. STORMAND:

I mit hus regner jeg da med, at min søn bliver stormand efter mig! Er det anderledes hos jer?

STORMÆND:

NEJ! HARALD! KONGE!

1. STORMAND:

Bjørn! Har du indsigelser imod at vi vælger din søstersøn som konge?

BJØRN:

Vel! Som fri mand, viking og som stormand har jeg ret til at udfordre Harald til tve-kamp! Vinder jeg bliver jeg konge, vinder Harald får han mit land. Det er min ret!

1. STORMAND:

Det er ærlig snak, Bjørn.

3. STORMAND:

Hvad siger du, Harald?

2. STORMAND:

Det er en ulykke, hvis Bjørn bliver konge.

BJØRN:

Så stille der er! Tør du ikke?

1. STORMAND:

Der er ingen ære i at afslå.

JOM:

Jeg kæmper gerne for Harald!

HARALD:

Ikke tale om, Jom. Som en mand af ære anerkender jeg din udfordring, onkel! Men hvis jeg vinder, vælger jeg selv min dronning og kone.

GUNHILD:

Hvad hvis du taber?

2. STORMAND:

Gunhild!?

HARALD:

Taber jeg, er jeg enten død eller også vælger min onkel for mig!

BJØRN:

Hvem har åbnet for det fruentimmer?

GUNHILD:

Ingen åbner for Gunhild. Hun åbner selv.

3. STORMAND:

Vel talt, kvinde, men hvem er du?

2. STORMAND:

Det er min datter, Gunhild. Hun er sådan.

HARALD:

Gunhild er den kvinde jeg vil leve med.

3. STORMAND:

Det er noget af et fruentimmer du har bundet an med der! Harharhar!

BJØRN:

Lad os nu komme i gang med kampen!

1. STORMAND:

I kæmper her i rådsringen. Den, som først giver op, eller træder udenfor ringen, eller som dør har tabt.

BJØRN:

Harald, selvom du er familie, skal du ikke tro, at jeg forsøger at skåne dig.

HARALD:

Det ved jeg, Bjørn. Og forventer ikke andet.

(Kampen begynder med BJØRN hugger drabeligt efter HARALD).

2. STORMAND:

Bjørn er for stærk for Harald.

GUNHILD:

... men for langsom!

3. STORMAND:

Harald er smidig og hurtig...

JOM:

...hvor Bjørn er en okse.

4. STORMAND:

En finte!

GUNHILD:

Pas på, Harald! Ja, en lige højre!

2. STORMAND:

Han er nede!

BJØRN:

Du er glattere end en ål! Nu får du!

3. STORMAND:

Åh nej!

(BJØRN farer frem mod HARALD, som i sidste sekund træder til side, hvorved BJØRN snubler og falder udenfor ringen).

1. STORMAND:

HOLDT! Bjørn er udenfor ringen.

BJØRN:

Hvad? ... Nej! Nej! Jeg trådte bare forkert.

1. STORMAND:

Og trådte udenfor ringen!

4. STORMAND:

Harald overrumplede dig.

JOM:

Han er svagere end dig i muskler, men hurtigere i kroppen.

GUNHILD:

Ja! Harald vandt!!

BJØRN:

Lader vi ham vinde kronen ved at være en kujon?

3. STORMAND:

Man er ikke en kujon, fordi man undviger.

BJØRN:

Mænd! Har I glemt hvad vikingeloven siger?! Ikke et skridt tilbage! Intet tilbagetog! Ingen overgivelse! Dét er vikingelov!

5. STORMAND:

Bjørn! Du brød reglen om at gå udenfor ringen.

BJØRN:

Jeg kæmper og dør ved vikingelov! Rahhh!

(I hidsighed slår BJØRN HARALD i ryggen. HARALD falder om. BJØRN slår HARALD i ansigtet).

GUNHILD:

Pas på, Harald!

(JOM og STORMÆND kaster sig over BJØRN, mens HARALD hjælpes op).

2. STORMAND:

Hold ham!

BJØRN:

Hvad med vikingeloven? Hvad med loven?!

2. STORMAND:

Er det vikingelov at angribe en mand i ryggen?

BISKOP ADALDAG:

Du trådte ud af ringen! Reglerne var klare. Du tabte!

BJØRN:

Hold din kæft, præstemand.

BISKOP ADALDAG:

Rør mig med det yderste af een fingers negl og du vil mærke vreden fra hele den romerske kirke.

1. STORMAND:

Lyt! Tvekampen er slut. Harald er Danernes konge og du har mistet Sjælland og alt der var dit!

(Stilhed - så synker BJØRN i knæ)

BJØRN:

Vel. Hvis det er stormændenes beslutning! Hil dig, danernes konge!

HARALD:

Nej nej. Rejs dig, onkel.

1. STORMAND:

Enten giver du Harald en undskyldning eller også vil jeg stemme for at lyse dig fredløs.

BJØRN:

Harald. Undskyld. Jeg blev hidsig. Det var umandigt at angribe dig i ryggen. Undskyld!

HARALD:

Bjørn, du og jeg er familie. Venner kommer og går, men familie er blodets bånd. Vil du hjælpe mig? Nok er Sjælland nu mit, men jeg har nok at gøre. Vil du blive som stormand og fortsætte dit arbejde på Sjælland?

BJØRN:

Min konge. Hvis det er din vilje!

HARALD:

Det er det.

(BJØRN og HARALD omfavner hinanden. Guldbåndet sættes på HARALDs hoved).

ALLE STORMÆND:

HIL KONG HARALD! HARALD!

9. scene - år 958 - samme aften

GUNHILD:

Hahaha - far lignede en, der havde tabt underkæben og ikke kunne finde den igen.

HARALD:

Jeg tænkte, at jeg hellere måtte benytte muligheden. Han kunne dårligt sige nej.

GUNHILD:

Hvem siger nej til kongen? Endelig sammen. For altid. Nu er du min.

HARALD:

Og du er min.

GUNHILD:

Vi kan gøre, hvad vi vil.

HARALD:

Ja! Bring mig straks ædelstene fra Byzans og kulørt glas fra Rhinlandet til min frue.

GUNHILD:

Og nu du er i Byzans, så husk nogle ruller silke - og kan jeg også få en sølvskål med fra Irland?

HARALD:

Du kan få fem... og tredive! Sig hvad du vil have og du får det! Alt i verden vil jeg give dig!

GUNHILD:

I lige måde min konge!

HARALD:

Gunhild, min dronning, min smukke.

GUNHILD:

Hvad ønsker min herre Konge?

HARALD:

Nej, dét må du ikke kalde mig. Det føles som om hele havet er mellem os, når du bruger det ord.

GUNHILD:

Harald. Det var bare for at drille.

HARALD:

Ikke med min titel. Den er for tung. Den kostede mig min far og mor og min familie frygter mig. Nej. Det er ensomt nok, som det er.

GUNHILD:

Du er kongen, selvfølgelig frygter de dig. Det skal de. De kan ikke andet. Hvad er det?

HARALD:

Det bløder stadig - er der noget at se?

GUNHILD:

Åh, du har fået en blå tand! Godt den ikke knækkede! Hvad nu... hvis jeg ikke må kalde dig "Min herre Konge", kan jeg kalde dig Harald Blåtand. Det lyder da godt? Så - lad nu være med at se så sur ud, Kong Blåtand.

10. scene - år 958 - et par måneder senere i rådssalen

HARALD:

Jom. Du og jeg har været venner siden vi var børn. Du kender mig.

JOM:

Det gør jeg, men jeg siger ikke noget til nogen! På ære! Mere mjød?

HARALD:

Hold op med at drille. Jeg er alvorlig.

JOM:

Hvad nu, hvorfor det triste fjæs?

HARALD:

Krigen kommer.

JOM:

Årh hold kæft og drik noget mere.

HARALD:

Jom, jeg skærer dine nosser af og fodrer dem til svinene, hvis du ikke lytter nu.

JOM:

Tomme trusler, uldarm. Jeg kan klare dig til enhver tid. Hvad? Fint! Jeg lytter.

HARALD:

En dag kommer der krig. Indefra. Udefra. Men den kommer. Jeg ved det! Derfor vil jeg have en hird af trofaste krigere, som sværger troskab til døden for mig og mine. De skal være de største og vildeste krigere i verden. Er man først med, er man med til døden.

JOM:

Klart! Hmm. Vi kan starte småt, så kernen er sund som marven på en ældgammel eg. Når vi har kernen går det stærkere.

HARALD:

Netop. Men det er kun begyndelsen. Når vi er mange nok skal vi bygge borge.

JOM:

Borge? Vi har en borg. Her.

HARALD:

Jeg vil have borge rundt om i hele landet. Når krigen kommer nytter det ikke, at vi ikke har styr på stormændene og de frie mænd. Vi er sårbare her i Jelling. Der er langt til Nørrejylland eller Sjælland. Vi må have hænder og rygrad til at stå imod med. Hæren skal være vores hænder og borgene skal være vores rygrad.

JOM:

De skal få Deres hænder og Deres rygrad, min herre! Og hænderne skal svinge sværd smedet af syngende stål og ryggen skal være stærk som den ældste og hårdeste eg. Men! Hvor er pengene?

11. scene - år 959 - nat - udenfor kvindekammeret

(Tordenskrald. Lyn. Nat. GUNHILD skriger).

HARALD:

Du må da kunne gøre noget!

ASRA:

Fortæller jeg dig hvordan du skal være konge?

HARALD:

Hvad skal den bemærkning til for, træl?

ASRA:

Jeg tog imod da du blev født. Utallige er de børn jeg siden har modtaget. Tro mig, at når jeg siger, at det tager den tid det tager, så tager det den tid! *(GUNHILD skriger)* Må jeg nu gå tilbage til Dronningen nu?

HARALD:

Asra!

ASRA:

Ja, herre?

HARALD:

Sørg for at Gunhild og mit barn har det godt.

ASRA:

For alt i verden, herre. For alt i verden.

(GUNHILD skriger. ASRA ud. HARALD går urolig frem og tilbage).

HARALD:

Træl?! TRÆL?!

2. TRÆL:

Herre.

HARALD:

Har du børn?

2. TRÆL:

Ja, herre. Jeg har tre. Har mistet to, men vi har tre nu. En stor og to små.

(GUNHILD skriger).

HARALD:

Siger de sådan?

2. TRÆL:

Min gjorde. Der er jo ikke så meget plads.

(Det banker)

2. TRÆL:

Tillader De, herre? Jeg vil gå og se hvem der er ved porten.

HARALD:

Er der nogen ved porten? Nå? Hmm. Gå bare.

(HARALD skænker noget at drikke. GUNHILD skriger)

HARALD:

Så få dog det barn ud!

2. TRÆL:

En gammel tiggerkælling står udenfor. Jeg har forsøgt at jage hende væk, men hun nægter at gå førend hun får Dem at se.

HARALD:

Jag hende væk!

2. TRÆL:

Kællingen siger, at hun har et budskab. En spådom.

HARALD:

Jeg har ikke tid til spådomme nu.

2. TRÆL:

Men hun siger, at hun kender Dem. At De har et modermærke på venstre skulder.

HARALD:

? Led hende ind.

2. TRÆL:

Javel, herre.

(GUNHILD skriger).

HARALD:

Odin og Frej. Lad intet komme over min kvinde. Lad intet ske mit barn. Guder. Jeg beder jer...

2. TRÆL:

Her er tiggerkællingen, herre.

(2. TRÆL kommer ind med THYRA forklædt som tiggerske).

HARALD:

Så du vil spå mig, kælling?

THYRA:

Jeg vil rådgive dig.

HARALD:

Har jeg bedt dig om råd?

THYRA:

De bedste råd er dem man ikke selv bad om. De dårligste er dem der er dyre og rådne.

(GUNHILD skriger).

THYRA:

Dronningen er med veer.

HARALD:

Det kan høres over hele landet.

THYRA:

Så længe du lader Asra tage imod er hun i sikre hænder.

HARALD:

Hvorfra kender du Asras navn?

THYRA:

Det var Asra, der tog imod dig.

HARALD:

Du kender min jordmoder. Du kender mit modermærke. Hvem er du?

THYRA:

Er det bedre nu?

HARALD:

NEJ! Genfærd!

THYRA:

Harald! Tag min hånd. Den er varm. Mærk!

HARALD:

Men jeg lagde dig i gravhøjen for mange måner siden. Mor?

THYRA:

Jeg er virkelig. Det er mig. Jeg drak en drik fremstillet af baldrian og hop, som i den rette dosering fremkalder et anfald som ligner døden til forveksling. Efter to døgn kom jeg til mig selv igen. Du havde lagt mig ved siden af min kære Gorm, men ikke lukket graven. Derefter var det let at svøbe en død træl i mit ligklæde.

HARALD:

Hvor kommer du fra? Skoven?

THYRA:

Ravneunge Tue af Læborg har taget mig som sin kone. Han ved, hvem jeg var, men ellers er det nu kun dig som ved det. Åhja, og Asra som bryggede drikken.

HARALD:

Asra? Var hun med i det?

THYRA:

Hun er meget hengiven. Du må gerne slippe nu.

HARALD:

Åh mor. Hvorfor?

THYRA:

For at bane vejen for dig.

HARALD:

Bane vejen for mig?

THYRA:

Ja. For dig og i dig. Så længe jeg var til ville du ikke sætte kronen på din pande.

HARALD:

Du narrede mig. Og alle.

THYRA:

Men jeg havde ret. Du har gjort det godt, men nu må du forberede fremtiden.

HARALD:

Det gør jeg, mor. Vi bygger borge. Jom træner en hird af mægtige krigere. Vildere og modigere end nogen andre. De kæmper til havs, på land og med bue og pil. Og de har sværget mig evig troskab. Tanken er at have 500 mand.

THYRA:

1000 er dobbelt så godt, men stadig ikke nok. Se nu her. (*THYRA udpakker et kort*). De ting jeg hører her fra hoffet i Itzehoe bekræfter det jeg ved om Otto. Han har ikke nok i Tysklands krone. Du er nødt til at forstærke Dannevirke.

HARALD:

Det gør vi allerede - men det stopper ikke Ottos styrker!

THYRA:

Nej, men det forsinker dem. Derfor skal du også befæste Hedeby og Ribe.

HARALD:

Det gør vi allerede. Både på Dannevirke, og i

Hedeby og i Ribe - og i Århus.

THYRA:

Men du har ikke tænkt på hærvejen!

HARALD:

Nej, jeg har ikke tænkt på hærvejen. Hvad med den?

THYRA:

Den løser dit største problem.

HARALD:

Og hvad er så mit største problem?

THYRA:

At du er forudsigelig. Troppetransporter. I dag kan du kun flytte styrkerne ad søvejen, ikke sandt?

HARALD:

Jo. Det gør vi jo altid.

THYRA:

Og derfor er du forudsigelig! Det er alt for let for Otto at gardere sig mod søsiden.

HARALD:

Hvad vil du gøre? Give dem vinger måske?

THYRA:

Nej. Forstærk den oldgamle hærvej fra Dannevirke og hele vejen op til Nørrejylland. Så kan du flytte styrker både ad vejen og ad vandet.

HARALD:

Det kan man ikke! Hvordan vil du anlægge en vej over den bundløse mose ved Ravning? Eller gennem Sorteskoven ved Rold? Den er fuld af røvere,

undvegne trælle og skovfolk.

THYRA:

Netop! Alt det uvæsen må du have knægtet. Folk er bange for skovene. De dage kommer, hvor du vil blive presset fra både nord og syd, og da kan du ikke bære, at riget ikke er stærkt i midten.

HARALD:

Det ved jeg, men jeg har hverken pengene eller folkene.

THYRA:

Du har ikke råd til at lade være. Så må du tvangsudskrive folk og sætte skatterne op.

HARALD:

Man tvangsudskriver ikke frie mænd! Det er den sikre vej til at blive et hoved kortere. Så er det nemmere at forberede nye togter til England og Norge eller Rus floden.

THYRA:

Er Bjørn dig tro?

HARALD:

Kan et vildt dyr tæmmes? Jeg vender aldrig ryggen til ham.

THYRA:

Nej, den største fjende er altid nærmest.

HARALD:

Og derfor vælger jeg mine kampe med omhu.

THYRA:

Harald. Du er en god konge. Du skal ikke tvivle. Du er længere end nogen havde turde håbe på. Du

gør det godt, søn. Og i nat bliver du far?

HARALD:

Ja. Gunhild. Hun er så rund og så stærk. Det kan ikke vare længe.

THYRA:

Det kan man aldrig vide.

HARALD:

Åh, den ventetid! Hvordan får jeg fat i dig, hvis jeg ønsker at tale med dig?

THYRA:

Send en pakke grønt klæde til Tue i Læborg, Så ved jeg, at du ønsker kontakt. Jeg opsøger dig som i nat i ly af mørket og i forklædning. Men det må aldrig komme ud, at jeg er i live.

(Høje hyl udenfor).

HARALD:

Naturligvis ikke ... ER DET SKET? ASRA?!

(THYRA dækker sit ansigt. ASRA kommer ind med barnet på armen).

ASRA:

Harald! De er blevet far. Det blev en dreng! Undskyld, jeg troede De var alene.

(ASRA rækker bylten til HARALD)

HARALD:

Åh guder. Hvor er han lille.

ASRA:

Frue!?

(ASRA nejer dybt).

THYRA:

Er jeg så let at genkende?

ASRA:

Dem vil jeg altid kunne kende, frue.

THYRA:

Godt at se dig igen, Asra. Har moderen det godt?

ASRA:

Hun er skabt til at føde børn. Hun er stærk.

HARALD:

Se det lille myr.

THYRA:

Hvad skal han hedde?

HARALD:

Svend. Min søn skal hedde Svend.

12. scene - år 962 - rådssalen i Jelling

BJØRN:

Konge. Hvem er de krigere udenfor?

HARALD:

Mine edsvorne mænd.

BJØRN:

En livvagt?

HARALD:

De kan sejle en båd, ride en hest og svinge et sværd bedre end nogen anden. Sid ned.

BJØRN:

Tak.

HARALD:

Hvordan gik rejsen?

BJØRN:

Glimrende. Vejret er perfekt til at sejle i.

HARALD:

Noget at drikke?

BJØRN:

Tak, gerne.

HARALD:

Træl!

BJØRN:

Og kære nevø, mange tak for din fornemme gave.

(2. TRÆL kommer ind)

2. TRÆL:

De kaldte?

HARALD:

Vi skal have noget at drikke.

2. TRÆL:

Javel.

(2. TRÆL ud)

HARALD:

Så du modtog forsendelserne af guldindvirket stof?

BJØRN:

Ja. I sandhed en stor gave. Det ligner noget fra Byzans?

HARALD:

Vi gør gode forretninger med vores handelspartnere.

(2. TRÆL kommer ind med bakke, karaffel og to glas. Skænker op).

BJØRN:

Vores handelspartnere? Hvem er det?

HARALD:

Norge i nord, England i vest og Kalifatet og Byzans i syd.

BJØRN:

Hvad har vi som kalifatet vil have?

HARALD:

Pels.

BJØRN:

Pels? Er du alvorlig?

HARALD:

Fuldstændig. Tak, du kan gå. *(2. TRÆL ud)*. Som du ved har Norge valgt, at jeg er deres konge. Hvilket fungerer fordi trekantshandlen fungerer. Håkon Sigurdsson tjener styrtende på det, ligesom vi gør. Vi har aldrig tjent så mange penge.

BJØRN:

Det er godt.

HARALD:

Det er meget godt. Skål!

BJØRN:

Skål!

(De drikker. BJØRN får vinen galt i halsen)

BJØRN:

FØJ! Hvad er det sprøjt?

HARALD:

Vin.

BJØRN:

Vin?! Jeg troede, det var mjød.

HARALD:

Nej, vi drikker vin nu. Kan du ikke lide det?

BJØRN:

Jo... Nej. Det smager som rævepis.

HARALD:

Det drikker du måske? Vil du hellere have mjød?

BJØRN:

Nej, det er fint. Jeg skal bare vænne mig ... til surheden. Skål. (*BJØRN nipper med synligt ubehag*).

HARALD:

Man vænner sig faktisk, kære onkel.

BJØRN:

Det gør man sikkert, kære nevø. Er der ellers noget nyt?

HARALD:

I disse dage befæstes byerne og Hærvejen ryddes. Vi rydder op i skovene. Gør landet sikkert. Som du ved, er den slags kostbart. Hvordan kan du hjælpe?

BJØRN:

Jeg ville gerne hjælpe, kære nevø, men jeg er jo bare en fattig stormand fra Sjælland. Hvordan skulle jeg kunne hjælpe?

HARALD:

Ved at udvide vores forretninger mod øst. Hvis jeg stiller skibe og mandskab til rådighed, kan du stå i spidsen for togter til Ruslandet? Jeg har brug for skind og sølv.

BJØRN:

Jo, men jeg er en gammel mand, Harald.

HARALD:

Sigvard, Gunhilds far, stormanden af Ribe, sender nye togter til England og Irland. Han er ældre end dig.

BJØRN:

Ja. Jo. Hvad med uld? Jeg kunne sælge uld.

HARALD:

Uld er godt. Men du skal sælge det mod øst. For jeg skal bruge skind og sølv.

BJØRN:

Det er lange ture. Svenskerne er problemet..

HARALD:

Andre støtter op, men familien gør ikke? JOM!

(JOM træder ind sammen med tre JOMSVIKINGER)

JOM:

Herre.

(HARALD har vendt BJØRN ryggen).

HARALD:

Vil du lede Bjørn til sit skib? Han skal hjem.

BJØRN:

Vent. Ingen grund til uro. Familie, ikke sandt?

HARALD:

Sæt det i gang så hurtigt som muligt, Bjørn.

BJØRN:

Harald. Du kan altid regne med mig.

(BJØRN forlader bukkende HARALD, som stadig ikke har vendt sig).

13. scene - år 963 - stor middag i Jelling

BISKOP ADALDAG:

Biskop Poppo har som jeg viet sit liv til Gud.

HARALD:

Biskop Poppo er rejst langt, forstår jeg.

POPPO:

Meget langt, herre, og jeg takker ydmygt for Deres store gæstfrihed.

HARALD:

Naturligvis. Drik nu. Som I har bedt om er der mjød i jeres krus, men skulle I ønske at drikke vin har vi naturligvis også det. Skål!

BISKOP ADALDAG:

Skål, ædle frue og gode konge.

POPPO:

Uhm, det smager godt. Anderledes. Hvad er det?

GUNHILD:

Mjød! Brygget på honning, vand og gær.

BISKOP ADALDAG:

Dejlig smag, men jeg tror, at jeg foretrækker vin. Haha.

HARALD:

Træl?! Skænk vin til biskoppen.

(2. TRÆL skænker vin for BISKOP ADALDAG. POPPO holder på sit krus).

POPPO:

Land fly skik følge. Jeg bliver ved mjøden.

HARALD:

Det glæder mig, at De kan lide husets mjød. Selv drikker min kone og jeg mest vin. Vi har fået særlig smag for burgunder vin. Men sig mig nu. Kong Otto er blevet kronet til kejser af det Tysk Romerske rige. Jeg håber, at Gunhilds og min gave faldt i hans smag?

BISKOP ADALDAG:

Jeg er sikker på, at gaven faldt i hans smag, selvom han ikke har fået den største gave.

HARALD:

Jaså?! ... Og hvad er så det, Biskop?

BISKOP ADALDAG:

At du, I, var blevet Kong Ottos bror og søster udi Jesus Kristus. At I var blevet familie i ånden.

GUNHILD:

Danerne er praktiske folk. De dyrker den kristne gud, hvis de har lyst, side om side med aserne.

HARALD:

Der er mange måder man kan være i familie. Man kan være født ind i familien, eller blive gift ind. Ikke sandt, biskop?

BISKOP ADALDAG:

Åh, min herre spørger.

HARALD:

Ser De latter i mit ansigt?

BISKOP ADALDAG:

Alt jeg spørger om er hvornår Kongen og Dronningen vil lade sig kristne?

HARALD:

Med al respekt. Mine guder viser mig, og alle andre ase-dyrkere, langt større tegn og undere end Kristus gør. Men hvad gør det? Vi kan drikke vin og gøre gode forretninger. Alle er glade. Skål!

BISKOP ADALDAG:

Det vil sige aldrig?

GUNHILD:

Kristus var en lille vissen mandsling, som tryllede vand til vin og villigt lod sig sømme fast til planker. Ingen guddom lader sig korsfæste uden kamp!

POPPO:

Hedningesnak! Min gud, min Kristus, den eneste sande gud er større end alle jeres hedenske såkaldte guder - tilsammen!

HARALD:

Det er jo bare snak.

POPPO:

Der er kun en eneste sand Gud og Fader, og hans enbårne søn er vor herre Jesus Kristus og den Hellige Ånd, mens Aserne er afguder og dæmoner og ikke guder.

HARALD:

Jeg nægter at lade mig fornærme i mit eget hus

af Dem, Poppo. Derfor bliver mit sværd i skeden.
Forklar mig i stedet ordentligt, hvorfor vi
skulle lade os kristne.

POPPO:

Jeg kan bevise min Gud er stor!

HARALD:

Det kan du sikkert. Din Jesus Kristus kan trylle
hele havet om til vin om det skulle være, men
det er stadig bare et tryllesnummer!

BISKOP ADALDAG:

Du og din dronning skal selvfølgelig lade jer
kristne for at frelse jeres sjæl.

HARALD:

Frelese vores sjæl fra hvad?

BISKOP ADALDAG:

Fortabelse! Udslettelse!

GUNHILD:

Og vores land?

BISKOP ADALDAG:

Er kongen ikke sit land i krop såvel som i sjæl?

HARALD:

Sig mig: Truer du, biskop?

(Pause. Pinlig stilhed)

POPPO:

Lad mig bevise min Gud er stor!

HARALD:

Nu er det nok.

BISKOP ADALDAG:

Min kære kollega brænder for sin tro og for at dele den med jer.

HARALD:

Du er altid omhyggelig med ord, biskop Adaldag, men de dækker dårligt her til aften. Det må være alderen. Eller den mjød og vin du har drukket. Men nuvel - hvis din vens tro er så brændende, som han siger, kan han bære jernbyrd.

BISKOP ADALDAG:

Han er bare fuld. Jeg beklager, min herre.

POPPO:

Det gør jeg gerne.

BISKOP ADALDAG:

Nej, du gør ikke. Du er fuld, Poppo.

POPPO:

Og hvad så? Hvornår skal jeg bære jernbyrd?

HARALD:

Nu!

POPPO:

Nu er et godt tidspunkt!

BISKOP ADALDAG:

Nej, det er ikke. Du er fuld, Poppo.

POPPO:

Slip mig, Adaldag! Jeg er ikke fuld. Kun så lidt.

HARALD:

Gunhild. Tag mit sværd og begrav det i ilden til det er rødglødende.

BISKOP ADALDAG:

Hold nu op, Poppo. Kom, lad os finde vores senge.

POPPO:

Jeg er klar - Gud er med mig.

GUNHILD:

Se, jeg begraver sværdet i gløderne.

BISKOP ADALDAG:

Jeg beklager. Det var ikke sådan det skulle udvikle sig.

POPPO:

Jo det var! Det er meningen! Guds vilje sker nu! Uden at få mærker vil jeg bære dit rødglødende sværd så længe og så langt som du ønsker det.

HARALD:

Hvis du virkelig kan bære jernbyrd uden at få mærker i hænderne vil jeg overveje at lade mig kristne. Skål! Hvad siger du Gunhild?

GUNHILD:

Også jeg. Skål!

HARALD:

Er du slet ikke nervøs for dine hænder, Poppo?

POPPO:

Herren er min hyrde og vil passe på mig.

GUNHILD:

Sværdet gløder rødt nu.

POPPO:

Jeg tager sværdet direkte fra gløderne.

HARALD:

Sikken selvtillid. Har du det mindste mærke, den mindste lille bitte blist, tror jeg ikke på dig og din Gud.

(POPPO tager det rødglødende sværd op med de bare hænder).

POPPO:

Hvor skal jeg bringe sværdet hen?

GUNHILD:

Kom her over.

POPPO:

Javel, frue.

HARALD:

Ræk sværdet frem. ... Av!

GUNHILD:

Brændte du dig?

HARALD:

Ja. Det var varmt. Meget varmt.

GUNHILD:

Koldt vand på!

HARALD:

Hold op! Poppo! Gå rundt så alle kan mærke at sværdet virkelig er varmt.

BISKOP ADALDAG:

Dette beviser at Guds magt er stor. Poppo bærer det rødglødende sværd uden smerte.

GUNHILD:

Skidt med smerten. Der må ikke være mærker!

HARALD:

Poppo. Smid sværdet tilbage i ilden og vis os

dine hænder.

POPPO:

Javel, herre.

(POPPO smider sværdet tilbage i gløderne og går hen til HARALD).

HARALD:

Ikke et mærke.

GUNHILD:

Ikke en blist. Ikke en rødmen, sågar. Intet.

HARALD:

Jeg brændte mig, men han gør ikke?

BISKOP ADALDAG:

Gud og Jesus Kristus og Helligånden passede på min broder udi troen. Amen!

GUNHILD:

Havde han smurt sine hænder inden?

POPPO:

Hvor kunne jeg vide, at De ville bede mig bære jernbyrd?

BISKOP ADALDAG:

Det er kun en stærk Gud, der har den kraft vi har set. Et under var det. Slut jer til familien! For fredens skyld, Harald.

GUNHILD:

Det er vel din spøg? Vi har drukket...

HARALD:

Jeg, Harald, konge af Danerne, har givet et løfte. Jeg vil fra nu af ære Kristus som Gud og forkaste afguderne. Jeg vil kristne danerne.

GUNHILD:

Harald! Det er ikke morsomt! Du er beruset!

HARALD:

Jeg har aldrig været mere ædru. Det er som om jeg netop er vågnet.

14. scene - år 963 - en måned senere

THYRA:

Du ødelægger alt!!

HARALD: (Brøler)

Jeg så det. Jeg var der!

THYRA:

Det er gøgl! Fup! Du er blevet snydt.

HARALD:

Nej mor. Jeg sikrer Danmark for fremtiden. Og fremtiden er ikke de markens og vejrets guder vi har bedt til i generationer. De gamle guder er trætte og uden kraft. Fremtiden er Jesus og romerkirken. Det er en stærk gud! Som bringer velstand. Som...

THYRA:

Velstand? Du sælger Danmark for penge!

HARALD:

Det er enten velstand eller kejser Ottos tysk romerske tropper!

THYRA:

Vi er vikinger! Verdens bedste soldater!

HARALD:

Vi er spredt forrædderisk tyndt. De frie mænd er

på togt eller har bosat sig i England, Normandiet, Irland og hvor de nu ellers er. Vi er ikke ret mange. Vi kan ikke holde stand, hvis Otto stormer os, for vi er ikke nok. Endnu. Med kristningen har jeg fjernet den eneste grund Otto kunne have til at angribe.

THYRA:

Folket hader det.

HARALD:

De kommer til at elske det. Bare vent og se. Jeg vinder tid ligesom du gjorde den nat biskop Adaldag kom til dit soveværelse og bad dig overveje Ottos tilbud om ægteskab nok en gang.

THYRA:

Hvad ved du om det?

HARALD:

Jeg var der. Du ville ikke have Otto, du sagde nej flere gange. Bjørn kunne ikke bruges. Og du selv ville ikke. Tilbage var mig. For jeg var den eneste, der var dum nok - nej, ung nok til ikke at fatte hvad der skete.

THYRA:

Ti stille.

HARALD: (brøler)

Du taler til din konge, kvinde! Jeg taler, når jeg vil! Har du forstået?!

THYRA:

Naturligvis. Jeg forløb mig og talte til min søn og glemte min konge.

HARALD:

Hvorfor ville du ikke med Otto? Hvorfor hele din maskerade? Hvorfor skulle jeg tvinges?

THYRA:

Det vil du aldrig kunne forstå.

HARALD:

Du er ikke asetro! Du tror på hvad, der kan betale sig. Var det fordi du allerede dengang elskede ravneunge Tue af Læborg i stedet for den gamle mand, der lå i din ægteseng?

THYRA:

Du fantaserer!

HARALD:

Måske. Men jeg tror, at du ikke orkede. Du har det ligesom jeg, da jeg ved fars lig sagde til dig, at jeg hader politik og fine taler. For det kommer fra dig. For sådan er du. Du vil have frihed. Frihed fra politik. Frihed fra ansvar. Frihed fra troen. Frihed fra familien.

THYRA:

Men det berettiger ikke til at overlade Danmark til de kristne! Du har solgt ud! Nej! Rør mig ikke! Ikke et ord mere! Tal ikke til mig!

(THYRA stormer ud)

HARALD:

Løb, mor, bare løb! Men du når ingen vegne.

15. scene - år 965 - Jelling kirke

(BISKOP ADALDAG døber HARALD og GUNHILD)

BISKOP ADALDAG:

Du var lammet, der nøgen kom til Jesus og fandt ly mod regnen. Du var duen, som fandt læ mod stormen. Du var barnet, som fandt sin mor og far

i nattens mørke. Således døber jeg dig, Danmarks Konge, Harald, i Faderens, og Sønnens, og Helligåndens navn. Amen.

16. scene - år 965 - Jelling - en måned senere

(BJØRN kommer ind. JOM er til stede)

BJØRN:

Harald! Er det sandt, hvad de siger?

HARALD:

Bjørn! Tak for du ville komme. Noget at drikke?

BJØRN:

Hvad? Ja. Er du blevet kristnet?

HARALD:

Ja, men hver mand vælger selv. Træl!

BJØRN:

Vælger selv? Guderne valgte mig.

(2. TRÆL kommer ind).

HARALD:

Og jeg valgte Kristus. For mig og for Danmark. Sørg for mjød til stormand Bjørn. Jom?

JOM:

Ingenting tak.

2. TRÆL:

Javel.

BJØRN:

Hvorfor har du valgt Kristus for Danmark?! Vi er vikinger?! Vi er asetro!

HARALD:

Korshængerer er det bedste forsvar imod Otto.

BJØRN:

Bah. Det eneste en tysker forstår er stål og blod.

HARALD:

Når det gælder, ja.

BJØRN:

Når den dag kommer vil du finde mig klar!

(2. TRÆL skænker mjød til BJØRN).

HARALD:

Og jeg vil vide at bede om din hjælp, Bjørn. En anden ting. Du har gjort det godt med pels ruten til Rusland, men jeg har brug for en tjeneste.

BJØRN:

Skal jeg overfalde tyskerne? Er det det? Åh sig ja!

(BJØRN blinker til JOM og drikker).

HARALD:

Du skal bygge mig en kristen kirke.

BJØRN:

HVAD? Det kan jeg ikke.

HARALD:

Jeg skal have en kirke i Roskilde! Og jeg skal have den nu! Tag disse penge og sørg for at rejse en kirke.

BJØRN:

Det kan jeg ikke.

HARALD:

Sig mig, er jeg omgivet af uduelig tåber? Skal jeg gøre alting selv? Vi er i gang med at samle og sikre Danmark for fremtiden. Til det har jeg brug for handlekraftige mænd, der kan gennemføre simple opgaver uden brok og snak.

BJØRN:

Mændene knurrer over alt det her kristenhed.

HARALD:

Og hvad så? Hvem kan se hvad der er inden i en mand? Det er fuldstændigt lige meget om du er asetro eller korshænger. Få den kirke op i en fart. På ydersiden af kirken maler du ase-ornamentik og på indersiden kristen ornamentik. På den måde har vi sikret begge dele.

BJØRN:

Jamen, hvorfor?

HARALD:

Jeg har brug for at vise kejser Otto, at vi rejser kirker. Som tegn på troens udbredelse.

BJØRN:

Kejser Otto er en gammel mand!

JOM:

Otto er farlig, fordi hans tid er kort.

BJØRN:

Hvis du tillader, så vil jeg se til mine mænd.

HARALD:

Bjørn. Tag pengene og gør som jeg har bedt dig. Jeg regner med dig at du gennemfører som jeg har bedt dig. Du ved at belønningen er stor.

BJØRN:

Ja. Min herre.

(BJØRN bukker og går)

JOM:

Hvorfor tvang du ham til at tage pengene?

HARALD:

Jeg er nødt til at presse ham. Jeg må have den kirke i Roskilde! Det er en del af aftalen.

JOM:

Kunne den ikke ligge andetsteds?

HARALD:

Sikkert. Men et bål antændes ved at man sætter ild i de små pinde. Så længe vores hære og borge ikke er store nok, er vi nødt til at holde Otto og de kristne fra vores grænser. De skal ikke kunne angribe os for noget!

JOM:

Jeg spekulerer på hvem der vinder det her spil i det lange løb?

HARALD:

Det gør romerkirken. Alt dette er bare forhaling. Korshængerer er fremtiden.

17. scene - år 969 - Jelling

(GUNHILD og HARALD står natten før afsløringen af Jelling stenen).

HARALD:

Jeg har sat en sten, som vil stå til al tid herefter.

GUNHILD:

Den er grim.

HARALD:

Grim? Hvad har det med sagen at gøre? Se på den!

GUNHILD:

Jeg ser en Kristus og runer, som siger du kristnede Danmark?

HARALD:

Ja, men hvad mere?

GUNHILD:

Midgårdsormen?

HARALD:

Men hvad gør Midgårdsormen?

GUNHILD:

Den slynger og vrider sig.

HARALD:

Rundt og rundt om Kristus figuren. De gamle og de nye guder lever side om side. Uadskillelige. Hinandens dom og håb.

GUNHILD:

Vil Biskop Adaldag anerkende den?

HARALD:

Det er jo skønheden i dette. Biskop Adaldag vil se Jesus. Er du asetro vil du se midgårdsormen. Uanset hvor du kommer fra, vil du kunne læse det du selv mener. Det er perfekt. Det er politik!

18. scene - år 970 - Jelling

(2. TRÆL er ved at rydde af, da THYRA og HARALD kommer ind. 2. TRÆL gemmer sig).

THYRA:

Skammeligt! Skammelig er denne bygning og alt hvad den står for. Skammelig er den sten! Skam har Harald Blåtand bragt over vores hus.

HARALD:

Men se dog på stenen! De gamle og den nye gud lever side om side. Ingen er forhindret i at ære deres gamle guder, det må de selv om. De er frie mænd.

THYRA:

Du skændede gravfreden, da du borede to huller i gravhøjen, gennembrød gravkammeret, udtog Gorms knogler, lukkede kammer og høj efter dig og begravede knoglerne i kirken!

HARALD:

Jo, det gjorde jeg.

THYRA:

Din far var ase-dyrker! En kriger! En fri mand!

HARALD:

Hans knogler blev flyttet af politiske grunde.

THYRA:

Hver gang jeg går dig på klingen, så plaprer du løs om politik. Du er ligesom en af de der aber som optræder på markeder - veldresseret.

HARALD:

Mor! Du er ikke retfærdig.

THYRA:

Du er forblændet af de kristne. De har forgøglet dig under og frelse, mens du svigter dit folk og

dit land. Du taler om frie mænd, mens du undertvinger dit land. Et land af ufrie.

HARALD:

Vi har en nabo i syd, som har al grund til at gøre gammelt nag op. Hans hær er ikke bare dobbelt, eller tre gange eller syv gange så stor, men ti gange så stor som vores.

THYRA:

Visse vasse.

HARALD:

Kvinde! Vov at verfe mig væk igen! Vi har naboer i nord og øst og vest, som kun vil os det ondt. Så længe jeg er en god kristen, kommer vores nabo i syd ikke og bider os i bagdelen - og skulle vore naboer i nord, øst og vest gå efter os, kan vi bede om hjælp i syd.

THYRA:

Hund.

HARALD: (Brøler)

Vil du holde op?!

THYRA:

Hund er dit rette navn. Presset er du, og som en hund, der har lært kunster for at få sin føde, logrer du med halen og giver pote hver gang din mester vipper lidt med tåen. Det Danmark jeg gav til dig har du givet til vores fjender. Forrædder.

HARALD:

Tag det ord i dig!

THYRA:

Harald Æreløs.

(THYRA går)

HARALD:

Hvor skal du hen?

THYRA:

Væk fra dig og alt det du står for.

HARALD:

Det skal blive opfyldt.

(JOM og TRE JOMSVIKINGER kommer ind. De omringer THYRA).

THYRA:

Det gør du ikke mod mig! Harald!

HARALD:

Du har selv lagt dit hoved på blokken. Vel. Så lad det blive sådan.

THYRA:

Det har du ikke i dig.

HARALD:

Du har ret. Jeg er god til bygge veje, forstærke byer og planlægge. Sværdet har aldrig været mit stærkeste våben. Men så er det godt, at der er andre som kan.

THYRA:

Slip mig.

(De TRE JOMSVIKINGER slæber afsted med den skrigende THYRA)

JOM:

Hvad ønsker du vi skal gøre?

HARALD:

Fjern hende og brænd hendes lig.

JOM:

Harald. Det er din mor...

HARALD:

Min mor døde for mange år siden. Det der er en spåkone, som er farlig for landet, som spreder oprør og ufred, som må standses. Stol på mig! Den største fjende er dem der står nærmest.

JOM:

Javel.

HARALD:

Jom.

JOM:

Ja?

HARALD:

Vil du sørge for hendes mand, ravneunge Tue af Læborg?

JOM:

Det samme?

HARALD:

Ja. Det samme. Og Jom.

JOM:

Ja?

HARALD:

Sørg også for trællen Asra. Hun er med i det. Sammensværgelsen.

JOM:

Det samme?

HARALD:

Ja. Det samme.

19. scene - år 970 - Jelling

(2. TRÆL sidder med blodige forbindinger om ørerne. 1. TRÆL ind).

1. TRÆL:

Din kone leder efter dig! Du der! Hører du, hvad jeg siger? Hvad er der sket? Hvorfor har du forbindinger på ørerne?

2. TRÆL:

Åh. Du gjorde mig forskrækket.

1. TRÆL:

Hvad er der sket?

2. TRÆL:

Jeg kan ikke høre, hvad du siger.

1. TRÆL: (mimer)

Hvad - er - der - sket?

2. TRÆL:

Jeg er heldig!

1. TRÆL:

Heldig?!

2. TRÆL:

Ja. De kunne lige så godt have aflivet mig. Jeg.. kom til at høre noget jeg ikke skulle have hørt.

1. TRÆL:

Hvad?

2. TRÆL:

Næ nej du, den hopper jeg ikke på. Jeg siger ingenting.

1. TRÆL:

Ved du hvor Asra er? Min kone skal snart nedkomme og vi kan ikke finde hende.

2. TRÆL:

Du tror du er smart. Min mund er lukket med syv segl.

(2. TRÆL går - 1. TRÆL ser måbende efter ham)

1. TRÆL:

Hvad foregår der her? Er alle blevet vanvittige?

20. scene - år 973

(SVEND og JOM træner sammen med træsværd. SVEND gør voldsomt udfald og rammer JOM, som grynter i smerte. HARALD ler).

HARALD:

Sådan Svend - giv ham en!

(SVEND angiber igen voldsomt)

HARALD:

Du sover gamle ven!

(Så går JOM til modangreb, får et stød ind, SVEND viger, hvorpå JOM sætter et nyt angreb ind som får SVEND til falde)

HARALD:

Svend! Hvad tager dig?

JOM:

Du taber ikke kontrollen.

SVEND:

Tak, Jom.

JOM:

Nej. Du er nødt til at tabe kontrollen. Lade instinkterne tage over.

SVEND:

Jeg troede, at vi bare trænede.

HARALD:

Det er derfor du ikke vinder.

SVEND:

Undskyld, far.

(BJØRN kommer brasende ind).

HARALD:

Bjørn?

BJØRN:

Der er bud sydfra! Kejser Otto er død!

HARALD:

Så tog tiden ham.

(GUNHILD kommer ind)

GUNHILD:

Harald? Åh, har I møde?

HARALD:

Kom bare ind. Der er kommet bud fra Tyskland.

GUNHILD:

Ja, Otto er død. Stormændene er kommet.

(STORMÆND kommer ind)

1. STORMAND:

Harald! Dette er nyheder jeg har ventet på med længsel. Nu er øjeblikket kommet!

SVEND:

Tid til at jagte kristne!

BJØRN:

Sådan taler en viking! Ikke et skridt tilbage. Intet tilbagetog! Ingen overgivelse! Det er vikingelov!

HARALD:

Vent lidt! Er det her godt for os? Hvorfor skal vi angribe Tyskland?

2. STORMAND:

Fordi nu er Tyskland svagt. Den gamle regent er død, og en ny er på vej.

3. STORMAND:

De er svage og famlende. Usikre på hvad der er rigtigt.

4. STORMAND:

Vi er frie mænd! Tiden er inde til at jagte korshængere!

HARALD:

De er vores familie!

BJØRN:

Bah, en flok korshængere er ikke vikingeblood og familie! Hvorfor har vi en hær, hvis ikke den skal bruges? Nu har vi chancen! De er i knæ.

5. STORMAND:

Som i naturen - når førerhannen er gammel æder de unge den gamle leder. Tid til forandring!

BJØRN:

Tid til at jage kniven i bugen på det gamle svin.

SVEND:

I kamp! Vikinger! I kamp!

GUNHILD:

Hvad galper du op for, knægt? Det er mandesnak!

SVEND:

Vi gør, hvad vi er trænet til, hvad vi er opdraget til, hvad vi er født til. Kamp!

JOM:

Hvad vil du, herre? Kamp eller fred?

(Stilhed. ALLE ser på HARALD).

HARALD:

Hvad siger I mænd? Angreb eller fred?

STORMÆNDENE:

ANGREB!

HARALD:

Vikinger! I er frie mænd! I vil krigen! Nuvel!
Spis jeres morgenmad - og spis rigeligt for i aften æder vi i Valhalla!

ALLE:

VALHALLA!!

21. scene - år 973 - en måned senere

1. TRÆL:

Man kan sige hvad man vil. Men det er en god ting at være træl nu om dage!

2. TRÆL:

Hvad?

1. TRÆL: (råber tydeligt)

Det er godt at være træl!

2. TRÆL:

Hvorfor siger du det?

1. TRÆL:

Vi slipper for at gå i krig. Vi slipper for at svinge sværd og blive hugget ned. Imens husbond kæmper slæber vi vand og laver mad og passer husdyr og gør rent og...

2. TRÆL:

Kællingearbejde.

1. TRÆL:

Det kan godt være, men vi er i live!

(Det banker kraftigt på porten).

1. TRÆL:

Åh nej! Så er freden forbi. Åbner du?

2. TRÆL:

Jeg kan ikke høre noget!

(2. TRÆL skynder sig ud).

1. TRÆL:

Du kan da ikke bare ... vent!

(Det banker kraftigt på porten. GUNHILD kommer løbende)

GUNHILD:

Hvorfor åbner du ikke? Kom i sving!

1. TRÆL:

Jeg er på vej, frue. Med det samme.

HARALD: (udefra)

Det er mig. Åben!

(HARALD kommer ind - blod på hænderne)

GUNHILD:

Hvor er Svend?

HARALD:

Det gik ikke!

GUNHILD:

HVOR ER SVEND?

SVEND:

Jeg er her, mor.

GUNHILD:

Er der sket dig noget, Svend?

HARALD:

Hold op, Gunhild.

SVEND:

Jeg har det fint mor. Vi har slået en masse ihjel. Der var blod allevegne. Indvolde...

HARALD:

Svend. Hold mund.

GUNHILD:

Hvor er de andre? Hvor er dine mænd?

HARALD:

Jom og hans vikinger er på Dannevirke og jeg tog hertil for at skaffe forstærkninger. TRÆL! Der er ingen tid at spille. Vi skal samle alt hvad

vi kan af trælle og stormænd. Du tager med,
træl!

1. TRÆL:

Mig, herre?

HARALD:

Hvad sagde du, træl?

1. TRÆL:

Jeg sagde ja, herre. Ja. Ja.

GUNHILD:

Svend, kom!

SVEND:

Nej, mor. Jeg vil med.

GUNHILD:

Det er mandfolkearbejde. Du har blod over det
hele.

HARALD:

Lad knægten være, Gunhild.

GUNHILD:

Du må ikke tage ham. Svend! Kom tilbage!

HARALD:

Ti, kvinde! Kom så, Svend. Før blodet på vores
tøj er størknet står vi atter over for tysken.
Afsted træl!

(HARALD, SVEND og 1. TRÆL går ud. GUNHILD løber efter).

22. scene - år 973 - samme nat

(GUNHILD messer ved THYRAS (tomme) grav).

GUNHILD:

Nattens fugle er stumme. Ingen vind rører gravens græsser. Månen gemmer sig bag dækket af mørke skyer og sorthed omsvøber mig. Hør mig. Hør mig. Jeg bringer dig en lok af mit hår. En klat af mit spyt. En dråbe af mit blod. Jord fra din grav blandet med min krops væsker. Jord og væske. Jord og væske. Lyt til mig. Thyra! Åh, hør mig, Thyra. Som Odin skal føre skarer i kamp mod ondskabens vætter, så kalder jeg på din hjælp mod din søn. Vanvid har ramt ham. Jeg kender ham ikke mere. Hør mig, Thyra! Sin snigende gift drypper han i min søns ører. Tager ham fra mig. Kald på Hel, pigen fra tågernes hjem i nord, som regerer over dødens ni verdener. Hel - tag Thyras søn inden han gør min søn gal. Tag Harald. Tag Harald ned i dit gustne solløse rige. Hør mig. Thyra? Thyra? THYRA?

23. scene - år 974 - kort tid senere

1. TRÆL:

De stormede Dannevirke om natten.

2. TRÆL:

Det var da godt.

1. TRÆL:

Nej! Det var tyskerne - TYSKERNE - der stormede Dannevirke.

2. TRÆL:

Nåh! Forbandede tyskere!

1. TRÆL:

Døve spektakel.

2. TRÆL:

Hvad?

1. TRÆL:

Bagefter gik de mod Hedeby.

4. TRÆL:

Den er heldigvis befæstet!

2. TRÆL:

Er der fest?

4. TRÆL:

I Hedeby!

1. TRÆL:

Det var nat. Vi stod nede i havnen. Min makker sagde: se der, og jog en albue i min side. Han pegede ud over vandet. Da så jeg et sælsomt syn. Ud af mørket kom et skib glidende. Men! Det var et spøgelsesskib. Det gav ingen lyd. Ikke søfolkenes råb. Ikke plasken og knagen fra årerne og roret. Ikke et sejl der slår sig i vinden. Nej. Stille som en skygge flød det. Men så. Pludselig. BUM! Flammer overalt. Det brændende skib kom sejlen direkte imod os på sit eget spejlbillede.

2. TRÆL:

Var det tyskerne?

1. TRÆL:

De antændte skibene. Vi kunne intet gøre. Da skibet ramte havnen kom der inde fra land byger af pile omvundet med klæde dypet i tjære og antændt. Den nat brændte Hedeby.

4. TRÆL:

Åh nej!

2. TRÆL:

Alletiders! Gav I dem så nogen tæv?

1. TRÆL:

Nej. Lyt nu! Næste morgen angreb de. Tyskerne.
Ikke én overlevede.

2. TRÆL:

Sådan skal det være! De skal bare have en på
tuden, de tyskere!

1. TRÆL:

Jeg blev sammen med Kongen og Jom. Vi lå i
bådene ude i sundet. Jeg har aldrig set Kongen
sådan. Han lignede sin far. Grå og gammel.

2. TRÆL:

Var det gamle tyskere?

1. TRÆL:

Jom er redet afsted igen med friske folk. De
kommer frem ad Hærvejen næsten lige så hurtigt
som ad vandvejen. Hvis I vil høre min mening, så
er det på tide at gøre sig klar.

2. TRÆL:

Hvem er klar?

4. TRÆL:

Hvis du er en klog mand, gør du din familie klar
til at tage flugten.

2. TRÆL:

Det har jeg hørt før.

1. TRÆL:

Og det bliver ikke sidste gang.

24. scene - år 975 - Jelling

JOM:

Herre konge! Svend! Borgen er færdig og fæstningsværkerne er på plads. Der kommer ikke en flue ind på borgen, med mindre jeg giver den lov. Mændene har det godt. Der er ro og orden. Vi har lidt bøvl med de lokale stammer, men ikke noget vi ikke kan klare.

SVEND:

Hvilke stammer?

JOM:

Abodritterne. Nogle vilde skumpelskud med fedtet uvasket hår. De bruger det meste af tiden på at slås mod Sakserne, nabostammen. De er ligeså beskidte og uhumske, men er til gengæld fremragende til at smede våben. Deres dobbeltsværd er gode. Dog ikke så stærke som vikingeklinger.

HARALD:

Aldrig har et menneske tjent et andet så loyalt og længe som du har tjent mig. Den borg og de krigere fortjener i sandhed dit navn. Derfor skal det hedde Jomsborg og dine krigere skal kaldes Jomsvikinger!

JOM:

Den ære er for stor. Haraldsborg er bedre.

HARALD:

Hør nu efter, mand. Det skal være din borg. Og den skal bære dit navn. Jomsborg! Basta. En anden ting. Har du mod på en ung mand i lære, Jom?

JOM:

Hvem er det? Ahh! Det er en ære.

SVEND:

Må jeg komme med, Jom? Skal vi jage kristne?

JOM:

Du må komme med for at lære krigskunst og gå bersærk og blive en uovervindelig kriger.

SVEND:

Oh ja!

HARALD:

Svend, du bliver nødt til..

SVEND:

Nej, du må ikke kræve, at jeg skal tale med mor. Hvis det er hende der bestemmer, siger hun nej.

HARALD:

Du kender dine fjender, Svend.

SVEND:

Det har du selv lært mig.

(SVEND ud)

HARALD:

Men den kamp må du vinde! Men gå nu. Jom, tag min søn, og gør ham til en kriger. Han er for vild! Hvis du har dit liv kært sørger du for at han kommer hjem igen.

JOM:

Jeg sværger, min konge...

HARALD:

Det er ikke mig du behøver frygte ...

JOM:

... Men Gunhild. Jeg forstår. Jeg skal nok dække ham op. På gensyn, herre.

(JOM går ud. GUNHILD kommer ind).

GUNHILD:

Jomsborg? Skal min søn nu ofres i dit afsindige krigsforetagende?

HARALD:

Vi gør hvad vi er trænet til, hvad vi er opdraget til, hvad vi er født til. Vi er...

GUNHILD:

Vikinger, jaja. Men hvorfor spørger du ikke mig om hvad min søn skal? Han er ikke kun din søn!

HARALD:

Sidste år spurgte jeg stormændene og blev anbefalet at angribe tyskerne og aldrig har vi tabt så forsmædeligt. Nu er vi tilstede på yderste sandrevle i Tyskland. Hvis min søn, Danmarks kronprins, er til stede vil de kæmpe til sidste blodsdråbe. Derfor spørger jeg ikke!

GUNHILD:

Harald. DET ER MIN SØN!

HARALD:

Gunhild, din søn er til fare for sig selv og andre. Han må opdrages.

GUNHILD:

Hvorfor spørger du ikke mig?

HARALD:

Jeg spørger ikke mere. Derfor! Og ti så, kvinde!

GUNHILD:

Ingen forhindrer mig i at tale - ikke guder, ikke konger. Ingen!

HARALD:

Så ti dog! Ellers!

GUNHILD:

Ellers hvad? HVAD ? H V A D?

HARALD:

Et ord mere og jeg sender dig bort!

GUNHILD:

Du vover. Du vover, Harald! Du vover!

HARALD:

Jeg vover det.

25. scene - år 976 - Jelling

BJØRN:

Handlen med Rusland og Samarkand er igen på samme omfang som før krigen. Skal hilse fra familien i Lejre.

HARALD:

Har I mærket noget til tyskerne?

BJØRN:

Intet. Jomsborg forhindrer dem i at genere Østersøhandlen.

HARALD:

Glimrende. Er der andet nyt?

BJØRN:

Nej, min konge.

HARALD:

Her er kun dig og mig. Tal frit.

BJØRN:

Ja? Hvad mener min herre? Har du lidt at drikke?
Rejsen er jo lang...

HARALD:

Fortæl mig det nu. Min kirke? Er min kirke
færdig?

BJØRN:

Vi blev jo afbrudt af krigen...

HARALD:

Spar mig for dine omsvøb.

BJØRN:

Vi er kommet godt fra start...

HARALD:

Ja eller nej!

BJØRN:

Nej. Der er ikke en kirke.

HARALD:

"Der er ikke en kirke"?

BJØRN:

Ja. Eller jeg mener Nej. Nej, der er ikke en
kirke. Ja. Hvis du forstår. Kunne jeg få lidt at
drikke?

HARALD:

Har jeg været god ved dig og din familie?

BJØRN:

Meget god.

HARALD:

Har jeg inviteret dig og dine til at blive
boende i det hjem som du kalder dit?

BJØRN:

Jo, og tak skal du have.

HARALD:

Har jeg bedt dig fortsætte som stormand?

BJØRN:

Det gjorde du, Harald. Og for det er jeg taknemmelig!

HARALD:

Har jeg betalt dig for at rejse til Rusland?
Godt endda?

BJØRN:

Meget godt endda.

HARALD:

Hvorfor får jeg så ikke den kirke?

BJØRN:

Folkene er ase-tro, ikke kristentro.

HARALD:

Hvad folk synes er fuldstændig ligegyldigt. Det her handler om noget større. Om hvordan vi bliver anset i romerkirken. Forstå det dog. Krige udkæmpes ikke bare på sværd og overfald og mordbrand. Det er en ny tid. Vi skal kunne kæmpe med mange slags sværd. Et er af stål. Det er det gamle sværd. Det nye sværd hedder politik. Det består af ord og handlinger. Vilje!

BJØRN:

Det er ikke vikingelov.

HARALD:

Sludder! Hvor er pengene?

BJØRN:

Ja. Pengene.

HARALD:

Pengene er væk?

BJØRN:

Jeg ville sige det til dig..

HARALD:

Bjørn. Du har svigtet.

BJØRN:

Ja.

HARALD:

Du har svigtet din konge.

BJØRN:

Ja.

HARALD:

Du har svigtet din familie.

BJØRN:

Ja.

HARALD:

Du har bragt skam over dig selv og dine!

BJØRN:

Ja.

HARALD:

Fortæl mig. Hvad er straffen på Sjælland for at svigte sin konge, sit folk, sit land, og sin familie?

BJØRN:

Hjælp mig, nevø.

(BJØRN giver HARALD sit sværd).

HARALD:

Knæl foran din konge.

(BJØRN kaster sig på knæ foran HARALD, der løfter BJØRNs sværd).

BJØRN:

Tilgiv mig.

HARALD:

Ikke i denne verden.

(HARALD løfter sværdet højt og stikker ned i BJØRNs hals)

BJØRN:

ARRRRGGGHHH!

26. scene - år 977 - Jelling

GUNHILD:

Har du nogensinde overvejet om det er på tide at give kongekronen videre?

HARALD:

Hvorfor skulle jeg det?

GUNHILD:

En dag skal du gøre det, Harald. Hvorfor ikke nu?

HARALD:

Efter krigen har vi aldrig været rigere. Aldrig har vi været så mange mennesker. Aldrig har vi haft flere får på markerne. Aldrig har vi fanget så mange fisk. Aldrig har så mange børn leget i gaderne. Aldrig har skovene været så fredelige. Det går godt! DET GÅR GODT!

GUNHILD:

Og alligevel klager folk.

HARALD:

De skulle klynges op!

GUNHILD:

Det er måske derfor de klager?

HARALD:

Hold mund!

GUNHILD:

Nej, jeg vil ikke. Ingen byder Gunhild af Ribe at holde sin mund! Ikke en gang du, Harald Blåtand! Du har rigtig nok været en formidabel konge og bragt velstand og udvikling til, men ville det ikke være stærkere at lade nye kræfter komme til?

HARALD:

Hvis du ikke holder din mund..

GUNHILD:

SÅ HVAD? Vil du slå mig ihjel som alle de andre, der ikke makker ret?

HARALD:

Det er hvad der sker i krig!

GUNHILD:

Døde din mor i en krig måske?

HARALD:

Ja. En ny slags krig. En krig mellem den nye tid og den gamle.

GUNHILD:

Du digter med kønne ord. Jeg ved, at du gav

ordren. (*Spytter*). Din egen mor!

HARALD:

Hun var død allerede.

GUNHILD:

Nej, du dræbte hende. Og hendes mand! Og min elskede Asra! Som bragte dig til verden. Som bragte Svend til verden. Hende druknede du. Din farbror! Bjørn, som altid stod ved din side.

HARALD:

Han stjal fra mig. Han løj!

GUNHILD:

Derfor slagtede du ham som et svin! Bjørn svigtede ikke. Du gav ham en opgave han ikke kunne løse. Og du vidste det! Han gjorde bare, hvad han måtte gøre. Men du svigtede. DU! For du er inficeret af din nye tid og du forgifter dit land, din familie, dit folk med dit vås. I stedet for at beskytte dit land krænger du bugen ud på det og gør det klar til slagting. Derfor siger jeg: Giv din krone videre inden det er for sent.

HARALD:

HOLD DIN MUND, KÆLLING!

27. scene - år 978 -

JOM:

Hamborg?

HARALD:

Til grunden! Ikke et hus må stå tilbage. Der

efter rydder vi området fra Hamborg til Ruslands grænser.

SVEND:

Hvad er min opgave?

(HARALD åbner tegninger)

HARALD:

Sørg for at vi har ryggen fri mod nord. Anlæg fæstningsværker her på Aggersborg på nordsiden af Limfjorden, Fyrkat ved Hobro, Nonnebakken i Odense og Trelleborg på Sjælland. En ting er at være sikret mod syd, men det skal ikke efterlade vores nord blød og åben.

SVEND:

Hvordan bygger du dem så præcist runde?

HARALD:

Med et reb og en midterpæl.

SVEND:

Ah, smukt og simpelt. Er det værksteder?

HARALD:

Netop. I fredstid er alt dette en handelsstation, som sikrer at vi får vores afgifter på varerne indkrævet, samtidig er det et sted at passe på pengene. I krigstid - hvad enten det er mod nordmænd eller oprørske danskere - er det et fæstningsanlæg.

SVEND:

Har vi råd?

HARALD:

Vi har ikke råd til at lade være.

(GUNHILD kommer ind)

GUNHILD:

Harald! Der er kommet bud, at Biskop Adaldag er død.

HARALD:

Ja.

SVEND:

Var han ikke din ven?

HARALD:

Han var kun ven med sin religion.

GUNHILD:

Han har gjort megen skade.

HARALD:

Jeg kan ikke sige, at jeg brød mig om ham.

SVEND:

Det er godt at han er død. Folk savner de gamle guder. De forstår ikke alt det der latin som korshænger præsterne udslynger fra deres altre.

HARALD:

Men det er godt for Danmark. Og så er den sag ude. Folk kan pive alt det de vil.

SVEND:

Hvad med Roskilde?

GUNHILD:

Hvad med Roskilde?!

HARALD:

Ligemeget!

SVEND:

Far!? Fortæl det nu til mor!

GUNHILD:

Du vil sløjfe Jelling.

HARALD:

Vi er nødt til at være i midten af riget. Have afstand til tyskerne og være tættere på Sverige og Norge. Vi må danne en enhed. Tæt knyttet.

GUNHILD:

Alt sammen på grund af den mand på korset.

SVEND:

Død og genopstanden! Den er god! Fupmager!

HARALD:

Du var der ikke.

GUNHILD:

Nej, men det var jeg!

HARALD:

Så du måske noget andet end jeg?

GUNHILD:

Jeg så en person vandre rundt med glødende jern uden at brænde sig. Andet så jeg ikke.

HARALD:

Jeg så horder af tysk romerske styrker besætte din seng og dit bord, jeg så dem trænge sig op i vores land som en voldtægtsmand der trænger sig ind. Jeg så vores børn blive slagtet som lam og brændende langbåde på strandene. Jeg så korshængerer slagte midgårdssormen og fælde Yggdrasil. Jeg så Balder falde og et nyt morgengry. Alt det så jeg. Og jeg forstod. Det er enten at følge og overleve eller nægte og dø.

GUNHILD:

Du går steder, hvor jeg ikke kan følge dig. Du går ad stier jeg ikke kan se.

HARALD:

Jeg er vågen og du sover.

GUNHILD:

Harald, hvorfor sagde du ingenting?

HARALD:

Jeg kendte ikke ordene. Jeg vidste det bare. Svend. Jeg beder dig. Byg mig en kirke i Roskilde større og smukkere end nogen anden før i Danmark.

GUNHILD:

MEN DU SAGDE INGENTING! HVEM ER DU?

HARALD:

NOK! Kvinde! Du forstyrrer med din evindelige frygt og bæven. Vi må sikre Danmark og her kan der ikke tøves.

GUNHILD:

Du skubber mig væk?

HARALD:

Det gør jeg.

GUNHILD:

Harald. Det er mig. Gunhild. Se på mig, Harald!

HARALD:

Kvinde. Din frygt bestemmer alt.

GUNHILD:

Hvad er du blevet til, Harald?

HARALD:

Det har gjort dig til en fare for riget.

GUNHILD:

Utallige frie mænd og familier er slagtet. Og for hvad? En lille mand, der narrede dig til at tro, at han bar jernbyrd.

HARALD:

Du forvises derfor til Norge.

(Tre JOMSVIKINGER kommer ind og griber GUNHILD).

GUNHILD:

Ved du overhovedet hvem du kæmper mod længere? Du rører mig ikke! Jeg går selv. Her er ikke godt at være længere.

(GUNHILD slæbes ud).

SVEND:

Far?! Det er mor.

HARALD:

Tvivler du på din konge?

SVEND:

Nej. Far... Konge. Jeg tvivler ikke...

(SVEND går tøvende)

28. scene - år 983

(1. TRÆL kommer haltende ind. De er gamle. 2. TRÆL har fået et kohorn til at høre med. 4. TRÆL sover).

1. TRÆL:

Hedeby er faldet!

2. TRÆL:

Åh nej! Nu igen?

1. TRÆL:

Jamen, nu er det tyskerne der er på vild flugt!

4. TRÆL:

Hvad sagde han?

2. TRÆL:

Lige meget. Læg dig og sov videre. Hvad så?

1. TRÆL:

Dannevirke er et ælte af tyskerblod og indvolde.

2. TRÆL:

Herligt! Sig mig en ting. Det er noget jeg har spekuleret over. Ser de anderledes ud end danernes? Altså indvoldene?

1. TRÆL:

Det tror jeg ikke. Men Svend farer hid og did i Nordtyskland i spidsen for en kolossal hær forstærket af lokale stammer. De tager ingen fanger, viser ingen barmhjertighed. Alle dør!

(HARALD, også gammel, kommer ind).

HARALD:

Svend er en stor kriger. Ham ville jeg nødig kæmpe imod. Åbner I ikke?

1. TRÆL:

Vor konge er stor! Nu får tysken på tæven!

2. TRÆL:

Nu er Hedeby atter dansk!

1. TRÆL:

Nu bestemmer vi igen over handlen i Østersøen.

2. TRÆL:

Gyldne tider venter os!

HARALD:

Hørte I det ikke?

2. TRÆL:

Hvad, herre?

1. TRÆL:

Jelling genlyder af glædesråb og sang!

HARALD:

Ved porten? Er det Svend? Er det Jom?

1. TRÆL:

Der er ingen ved porten, herre.

HARALD:

Kan I ikke høre det? Det banker og buldrer?

2. TRÆL:

Hvad? Jeg hører ingenting, herre.

HARALD:

Så gå dog og åbn porten! Hvad venter I på?

(1. TRÆL skynder sig afsted)

HARALD:

Det banker. Der! Der var det igen!

2. TRÆL:

Hva'?

HARALD:

Hørte du det ikke?

2. TRÆL:

Jo, måske. Sådan lidt. Et lille dunk - måske.

HARALD:

IGEN!

2. TRÆL:

Ja, helt bestemt. Det lød som et bank.

HARALD:

Gør du nar?

2. TRÆL:

Nej, herre, der var bestemt en lyd. En lille en.
Jeg hørte den. Helt sikkert.

(1. TRÆL kommer tilbage)

1. TRÆL:

Herre!

HARALD:

Hvem var ved porten?

1. TRÆL:

Ingen var ved porten.

HARALD:

Ingen?

1. TRÆL:

Ingen.

HARALD:

Der! Det bankede igen.

1. TRÆL:

Ja, bestemt. Skal jeg gå igen?

HARALD:

Der. Igen. Nej! Bliv. Vi bliver her. Jeg ved hvem det er der banker.

1. TRÆL:

Nå? Hvem er det?

HARALD:

Det er de døde på vej til Valhalla og Paradis. De vandrer forbi vores port. Lad dem. Imens venter vi her. Shh! Vi venter.

29. scene - år 986

SVEND:

Sejren er total.

HARALD:

Total?

SVEND:

Overalt har man underkastet sig.

HARALD:

Ja så.

SVEND:

Er min konge ikke tilfreds?

HARALD:

Tilfreds?

JOM:

I er den største vikingekonge i verden!

HARALD:

Jeg er tilfreds. Men vi kan aldrig hvile. Langsomt bevæger tiden sig imod verdens afgrund, mens en ny kæmper sig frem. Hvad? Hvorfor er dit blik så mørkt? Ah. Du hader mine kirker.

SVEND:

Ja.

HARALD:

Du hader min kristendom.

SVEND:

Folket hader din kristendom. Og dine kirker.

HARALD:

Har du bygget Roskilde som jeg bad dig?

SVEND:

Jeg var i Tyskland, far.

HARALD:

Jeg har selv bygget den kirke.

SVEND:

Du ville have den.

HARALD:

Mor havde ret.

SVEND:

I hvad?

HARALD:

Jeg troede det vigtigste var at vælge sine kampe med omhu, men det kan man ikke. Derfor hørte jeg ikke det vigtigste.

SVEND:

Hvad var det vigtigste?

HARALD:

Det er jo sandt.

SVEND:

Hvad taler du om? Far? Far, hører du?

HARALD:

Du vender dig i mod mig. Som alle de andre.

SVEND:

Jeg har kæmpet for dig siden jeg kunne gå.

HARALD:

MEN EN KIRKE VIL DU IKKE BYGGE TIL MIG. ALTING
MÅ MAN GØRE SELV. INGEN SER DET STORE BILLEDE!

SVEND:

JEG ER IKKE DIN FJENDE!

HARALD:

Ha! Siger han, der netop har forvist sig selv!

SVEND:

Din kristendom har gjort dig til de gales konge.

HARALD:

Hør, hvordan han taler til sin far. Til sin
konge.

SVEND:

Far. Du ser ikke det der sker.

HARALD:

Ahhh. Nu gik han. Hør, hvor stille her blev.

SVEND:

Far?! Hvorfor er du sådan?

HARALD:

Jeg skal sige dig - jeg kunne ikke holde hans
stemme ud. Jom?

JOM:

Herre?

HARALD:

Så du hvor Svend gik hen?

SVEND:

Jeg står her, far.

HARALD:

Han valgte de gamle tider og de gamle guder. Nu vil han krigen. Nu vil han til. Konge vil han være. Krigen kommer. Mellem far og søn.

SVEND:

Nej, Far.

HARALD:

Jeg nåede ikke at sige farvel til ham. Nåede ikke at sige at han var det største i mit liv. Mit største håb. Det største jeg byggede. Min største glæde. Men det er måske også det bedste. Så kan han kæmpe sig til tronen. Som en ægte viking.

SVEND:

Dette syn må få ethvert hjerte til at briste. Jom. Bliv hos ham. Her kan jeg ikke blive.

(SVEND ud).

JOM:

Der gik en god mand.

HARALD:

Jom. Gamle ven. Svar mig på en ting.

JOM:

Hvad, herre?

HARALD:

Hørte du det bankede?

JOM:

Nej, min herre konge. Der var ingenting.

HARALD:

Det lød som om det bankede. Hvem banker? Hvem der? Igen? Og der! Hej! Er der nogen? Ingen svarer? Og der! Er der nogen? Kan jeg gå med? Hva'? Ingen der? Jeg kan ikke komme med. Videre. Ingen står ved døren. Ingen.

S L U T